Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ ਸਾਹਿਬ ਏ ਕਮਾਲ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025 ਦੀਆਂ

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Rockaway Electric Supply Inc

Jaswinder Singh Akala

Assistant Cashier
Gurudwara Baba Makhan Shah
Lubana Richmond Hill NY

Cell : 718-415-1200 Office : 718-480-1704
Fax : 718-480-1705
email : info@rockawayelectricsupply.com
144-07 Rockaway Blvd, S. Ozone Park, NY 11436

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

May the divine teachings of Guru Gobind Singh Ji bring peace, love, and harmony into your life".

ALL EMPIRE
Building Contractors

SIDEWALK SHED
SCAFFOLDING
FENCE
PROFESSIONAL
ARCHITECH & ENGINEERING

Harjinder Singh
Tel : 212-920-4870
allempirebuilding1@yahoo.com

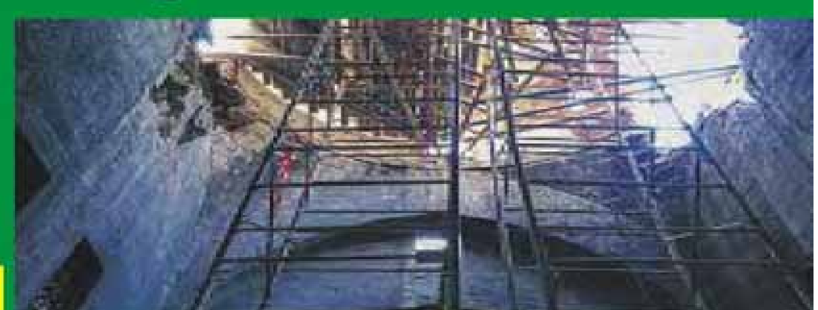

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ
ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪ ਸਭ
ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ

(ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਚੇਅਰਮੈਨ)

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

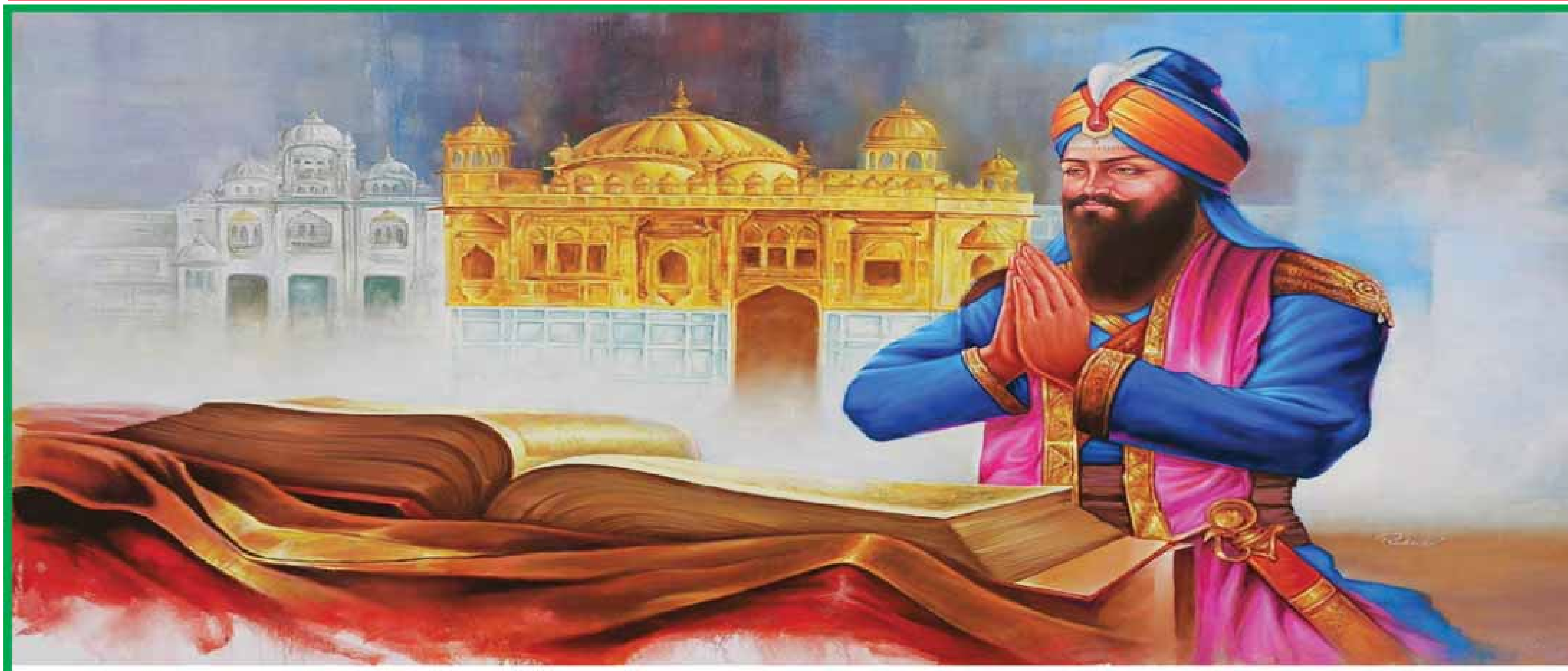

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ
ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪ ਸਭ
ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲਾ

(ਸਰਪ੍ਰਸਤ)

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

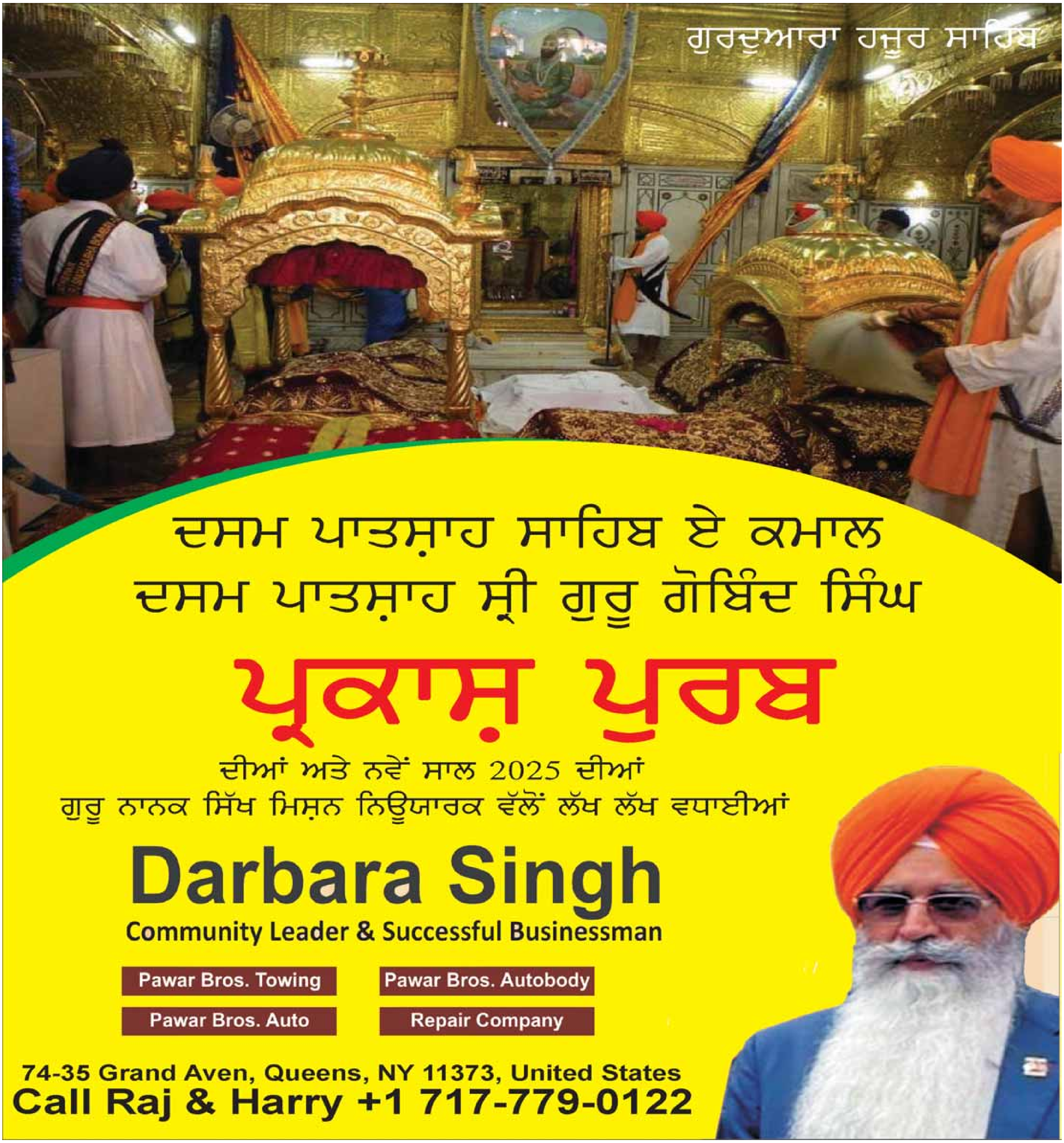

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਦਾਨੀ, ਸਾਹਿਬ ਏ ਕਮਾਲ

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਆਂ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

May the radiant teachings of Guru Nanak Dev Ji
enlighten your soul, leading you towards
spiritual wisdom and inner peace.

Dyal Singh Vohra

ਚੇਅਰਮੈਨ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਿੱਕਸਵਿਲ

Gurudwara Guru Nanak Darbar

11N. Broadway, Hicksville, NY 11801, Tel (516) 933-4878

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

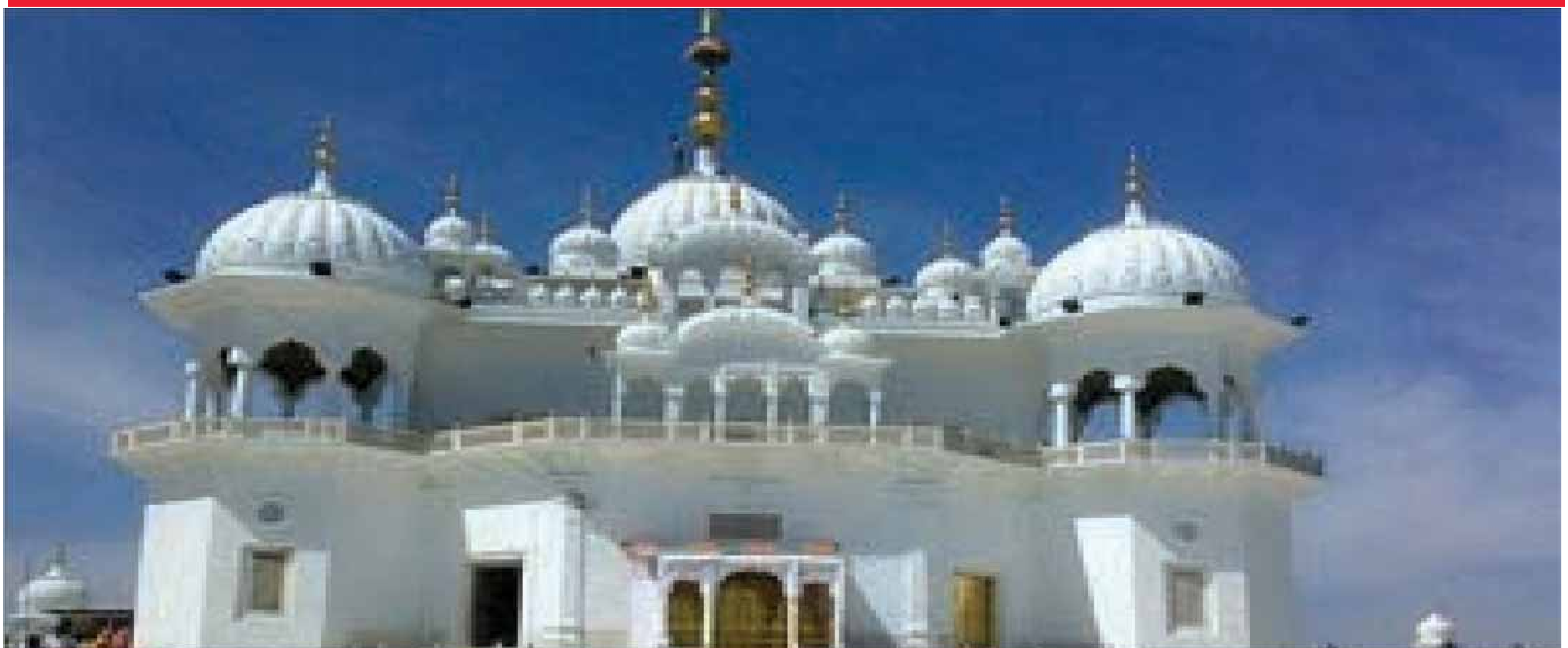

ਸਾਹਿਬ ਏ ਕਮਾਲ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Golden Terrace 120-23 Atlantic Ave Richmondhill, NY 11418 www.Goldenterraceny.com

United Building Supply NY 91-59-120st St. Richmond Hill, Ny 11418, Tel (718) 577-8680

Royal India Palace 118-06 Atlantic Ave Richmond Hill NY 11419, Tel : (718) 846-7600, 718-846-1800

Raghbir Singh Subhanpur
Ex President
Baba Makhan Shah Lubana

Balwinder Singh Subhanpur
Ex Chairman
Baba Makhan Shah Lubana

Sukhwinder Singh Subhanpur
Baba Makhan Shah Lubana

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਰਬਦਾਨੀ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ

ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਿਕਸਵਿੱਲ ਵੱਲੋਂ

ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੇਅਰਮੈਨ
ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਹਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਲਾਟੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ
ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬਜਾਜ ਖਜ਼ਾਨਚੀ
ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਵੋਹਰਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ
ਕੁਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਵਾਈਸ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ
ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਡਾਵਰਾ ਲੰਗਰ ਇੰਚਾਰਜ

11 N Broadway, Hicksville, NY 11801

Tel : 516-933-4878

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਇੰਕ

Gurudwara Shaheeda Inc

ਅਸਥਾਨ ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ

18W, Nicholai
St Hicksville, NY 11801

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ :
ਗਿਆਨੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ
ਸ੍ਰ: ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ

1-917-353-7265, 516-680-2620

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

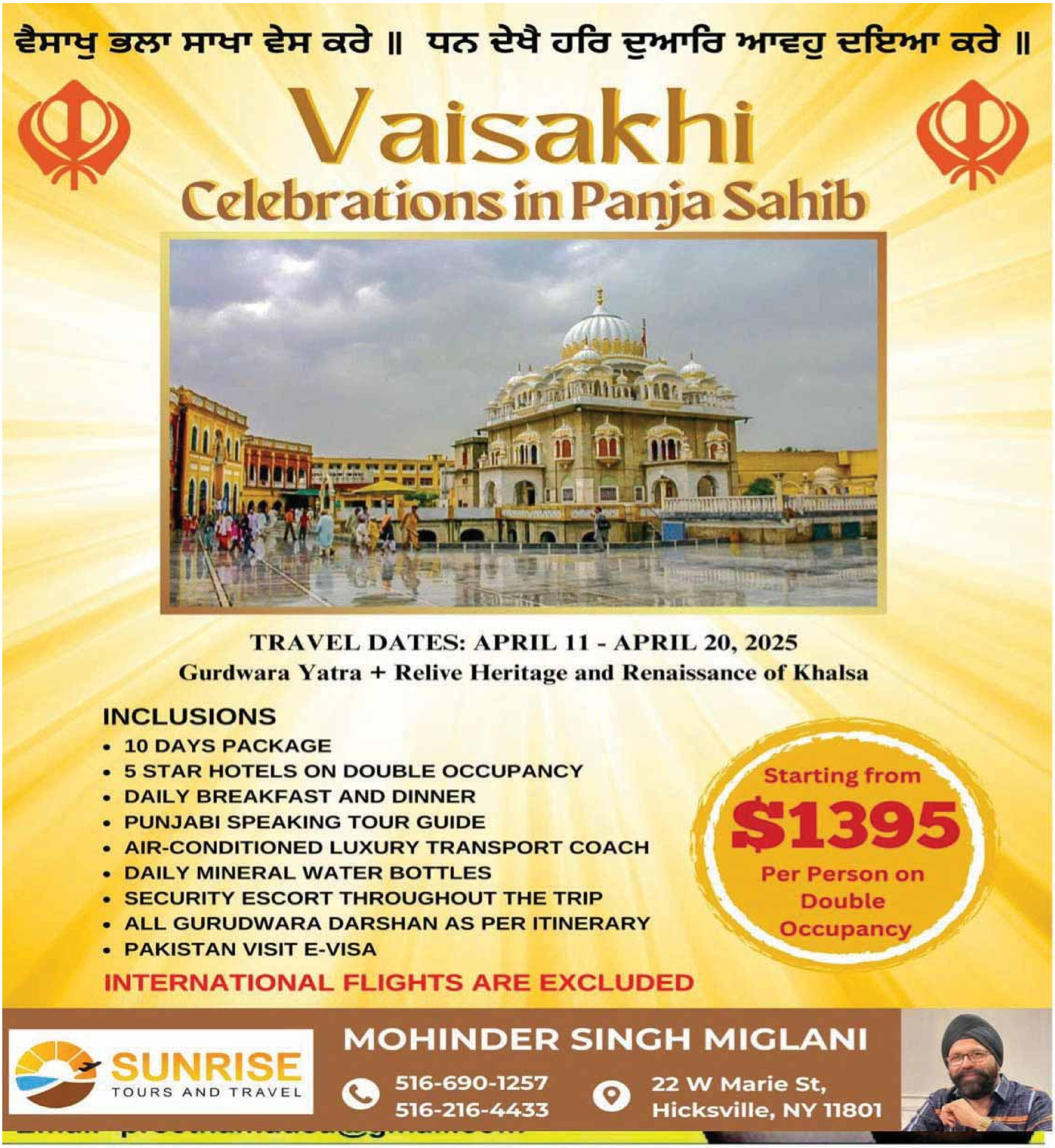

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਰਤ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ?

ਜਨਾਬ ! ਮੈਂ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਹਾਂ ! ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀਰੇ ਦੀ ਖਾਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਕੀ ਪੰਚਤੱਤ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਿਸ਼ਨ ਸਨਮੁਖਦਾਸ ਭਵਨਾਨੀ ਗੋਂਦੀਆ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ?

ਗੋਂਦੀਆ–ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਦਭੁਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਵੋਤਮ ਸਨਮਾਨ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਉੱਤਮ ਉਦਾਹਰਣ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਸ 1990–91, ਉਸਦੀ ਜ਼ੀਰੋ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ. ਧਨਾਢ ਲਾਬੀ ?ਸਟ, ਕਦੇ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਚੁੱਪ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਲੀਆਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਮਰਹੂਮ ਮਨਮੋਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਜਨੂੰਨ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਤੱਕ ਹਰ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਅੰਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਮਨਮੋਹਨ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਫ਼–ਸੁਥਰੇ ਅਕਸ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਲਗਭਗ ਹਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਇੰਨੀ ਉੱਚੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ? ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਿਆ ? ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਮਿਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 100 ਫੀਸਦੀ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ 'ਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਪੰਚਤੱਤ 'ਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹੁਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਇਹ 50 ਫੀਸਦੀ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲਦੀ ਹੀ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਮੌਕਾ ਹੁਣ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਹ ਪੰਚਤੱਤ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਹੁਣ ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੀਆਰਸੀ ਦਾ ਹੰਗਾਮਾ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨੇਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਅਤੇ ਨੋਬਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ? ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਕ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਰਤ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ?

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਰਾਜਘਾਟ ਵਿਖੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਏ ਹੰਗਾਮੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਗਮ ਬੋਧ ਘਾਟ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਆਰਬੀਆਈ ਗਵਰਨਰ, ਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ,ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਵਰਗੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ 10 ਸਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਿ ਆ–ਲਿਖਿਆ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਜਘਾਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਜਗ ?ਹਾ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। 'ਆਪ' ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਗਮਬੋਧ ਘਾਟ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਦੇਸ਼–ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਸਤੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਂ ਇਹ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਨਿਗਮ ਬੋਧ ਘਾਟ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਰਾਜਘਾਟ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਡਾ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਧ ਲਈ 1000 ਗਜ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ ? ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਾਦਲ ਬਾਰੇ 4 ਅਹਿਮ ਗੱਲਾਂ, (1) ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਅਤਿ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡਾ:ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਨੇਤਾ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਢੁੱਕਵੀਂ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਰਾਜ ਘਾਟ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰੀਤ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਆਗੂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੰਨੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਕਿਉਂ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਇਕਲੌਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। (3) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨੀਤੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨੀਤੀ ਇਸ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਲਮੀ ਕੱਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਗੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਮਰਹੂਮ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਰਚਾ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 2023 'ਚ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸ਼ਰਮਿਸ਼ਠਾ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਪ੍ਰਣਬ ਮਾਈ ਫਾਦਰ, ਏ ਡਾਟਰ ਰੀਮੇਂਬਰਸ' 'ਚ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਵੱਡਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼ਰਮਿਸ਼ਠਾ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਰਮਿਸ਼ਠਾ ਨੇ ਕਿਤਾਬ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 30 ਅਕਤੂਬਰ 2013 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ 'ਚ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਣਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੁਲਕ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯੂਪੀਏ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸੀ, ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮਿਸ਼ਠਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇਣ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਕ ਚੈਟਰਜੀ ਨੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਰਮਿਸ਼ਠਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਵਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਸ਼ਰਮਿਸ਼ਠਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਆਪਸੀ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਣਬ 1991 ਤੋਂ 1996 ਦਰਮਿਆਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਅਤੇ 2008 ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਜਗ ?ਹਾ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਾਂਸਦ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰ ਸਕੇ। ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਾਡੇ ਸਰਵਉੱਚ ਸਨਮਾਨ (ਭਾਰਤ ਰਤਨ) ਅਤੇ ਸਮਾਧ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਪੂਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੋੜ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ . ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਗੁਣ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸਨ। ਡਾ: ਸਿੰਘ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੇ ਸਾਡੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਛਾਪ ਛੱਡੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬਣੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲੇ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਰਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਬੈਂਕ ਬੈਲੇਂਸ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ, ਸਾਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਉੱਚੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਮਰ ਰਹੇਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਲਕਾ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ; ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੀਰੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਮੰਗ ਰੱਖਣਗੇ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। 10 ਸਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ – ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਹੰਗਾਮਾ ਤੇਜ਼ – ਭਾਰਤ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਨੋਬਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ? ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਰਤ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ? ਜਨਾਬ ! ਮੈਂ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਹਾਂ ! ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀਰੇ ਦੀ ਖਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਕੀ ਪੰਚਤੱਤ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

-ਕੰਪਾਈਲਰ ਲੇਖਕ - ਟੈਕਸ ਮਾਹਿਰ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਸਾਹਿਤਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੇਖਕ ਚਿੰਤਕ ਕਵੀ ਸੰਗੀਤ ਮਾਧਿਅਮ 31(ATC) ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਿਸ਼ਨ ਸਨਮੁਖਦਾਸ ਭਵਨਾਨੀਨ ਗੋਂਡੀਆ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 9284141425

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama   www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

Joga Singh
****
Jaswinder Singh New Jersey
****
Mindi Manak
NewYork
****
Jagjit Singh Dasuya
****
Gurmeet Singh Dhalwan
Chicago
****
G. S Singh Punjab
****
Sujan Nag, USA
****
Dr. Jagdeep Dhimaan, India
****
Sarabjit Kaur Punjab
****
Sukhmandar Brar
(Bhagata Bhaika) Vancouver,

****
Sunil Kumar Gund
(Journalist) India
****
Raj Rani
Video editor
****
Jagmeet Kaur
97817-41631
****

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally lible for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਗਿਆਨੀ ਤੇ ਉਚੀ ਤੇ ਸੁੱਚੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ, ਜੋ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦੇ ਹਨ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ

2004 ਤੋਂ 2014 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ 92 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਡਾ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਨਸਾਨ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਛਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲਗਨ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਅਕਸਰ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀ ਨਦੀ ਵਾਂਗ। ਉਹ ਨਰਮ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਰਮ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ , ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਇਕ ਪੂਰਨ ਸਿੱਖ - ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਾਲੇ ਦੇਵਤਾ ਇੰਨਸਾਨ ਸਨ।

ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਿਹਨਤੀ, ਸਮਰਪਿਤ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹਰ ਵਾਅਦਾ ਨਿਭਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਕੰਮ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹਰ ਇੰਨਸਾਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਟ੍ਰਿਕਲ-ਡਾਊਨ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਇੱਕ ਸਥਿਰ, ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰਣਨੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਅਨੁਕੂਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤਤਪਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਬਹੁਤ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਦ, ਸੋਚ, ਸਮਝ ਬਹੁਤ ਉਚੀ ਸੀ। 2008-09 ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਦਾ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਡੇਟਾ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸਹੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋਈ।

ਦਰਅਸਲ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਉੱਠਦੀਆਂ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ ? ਮਨਮੋਹਨ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੋਦੀ ਵਰਗੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਲਾਲਸਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਅਕਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ। ਡਾ: ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ। ਮਨਮੋਹਨ ਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਮੌਕੇ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਬਾਮਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਡਾ ਸਿੰਘ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਭਾਵੁਕ ਸਨ, ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਮਲਿਤ ਵਿਕਾਸ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

'ਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕ ਮਨਮੋਹਨ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਨੇਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਉਸਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਮੋਦੀ ਸਾਹਿਬ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਬੀਜੇ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਫਲ ਖਾਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਦ ਕਿਸਮਤੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ।

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਚੰਗਾ ਚੱਲਿਆ। ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤੀ ਅਕਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਫਿਰ ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਰਟ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਨੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। 1991 ਅਤੇ 2010 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜੀਡੀਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ, ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ, ਆਰਬੀਆਈ ਗਵਰਨਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਮਝ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਤਜਰਬਿਆ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਚੱਲੇ ਹਰ ਵਾਰ ਹਰ ਚਾਲ ਨੂੰ, ਪਾਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਰੋਕਿਆ। ਸੌਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਅਜਿਹੇ ਗੱਠਜੋੜਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪਿਆ, ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਹਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਦਮ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਖੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਯੂਪੀਏ-2 ਦੌਰਾਨ 8% ਜੀਡੀਪੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ, ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਆਖਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਜਨਤਕ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੇ ਯੂਪੀਏ 2 ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਕਸਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦੇ ਸਨ । ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਮਿਲੀ ਵੀ ਪਰ ਜਿਸ ਦੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਈ ।

ਜਦ ਉਹ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ,ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਿਣੇ ਜਾਣਗੇ।

Preetnama
प्रीतनामा
खरा सच
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 285
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
03 DEC TO 09 JAN , 2024

बाल वीर दिवस : छोटे साहिबजादों की शहादत को कोटि-कोटि नमन

सिख इतिहास की शहीदी परंपरा मानव कल्याण मॉडल, हे शिवा कल्याण शक्ति श्री अकाल पुरख वाहेगुरु! आप मुझे यह वरदान दीजिए कि मैं अच्छे कर्मों से कभी पीछे न हटूं और जब युद्ध के मैदान में जाकर अपने शत्रुओं से युद्ध करूं तो उनसे तनिक भी न डरूं और विजय अवश्य प्राप्त करूं। मैं अपने मन को शुभ शिक्षा दूँ और आपके गुणों का कीर्तन करने में प्रलोभित होऊँ। जब मेरे जीवन का अंत आए, तो मैं युद्ध के मैदान में लड़ते हुए मर जाऊं, यानी धर्म की खातिर शहीद हो जाऊं , पर अमल करने से श्री गुरु गोबिंद सिंह जी के छोटे साहिबजादे बाबा जोरावर सिंह, साहिबजादा बाबा फतेह सिंह जी की महान शहादतें दुनिया के सभी धर्म इतिहास में लासानी है। जब माता गुजरी जी और छोटे साहिबजादों के पकड़े जाने की खबर आई तो सरहिंद प्रांत हाकम वाजिद खान को बहुत खुशी हुई। वह मन ही मन बहुत खुश था कि वह बच्चे को डरा-धमका कर या प्रलोभन देकर इस्लाम कबूल करवा देगा। यह समाचार सुनकर औरंगजेब बहुत प्रसन्न होगा, मुझे मुँह माँगा इनाम मिलेगा। छोटे साहिबजादों को सरहिन्द किले की ठंडी मीनार में कैद कर दिया गया। उन्हें सूबा सरहिंद की अदालत में पेश किया गया। साहिबज़ादों को इस्लाम स्वीकार करने के लिए लालच दिया गया और धमकाया गया। लेकिन साहिबजादों ने साहसपूर्वक अपना धर्म छोड़ने से इनकार कर दिया। काजी ने यह भी कहा कि इस्लाम में बच्चों को सजा देने की इजाजत नहीं है.शासक ने कहा, %यदि तुम्हें रिहा कर दिया गया तो तुम क्या करोगे? साहिबजादों ने जवाब दिया कि पहली बात तो यह है कि आप हमें छोड़ेंगे नहीं, लेकिन अगर आप हमें छोड़ देंगे तो भी हम सिंहों को फिर से इकट्ठा करेंगे और अंत तक जुल्म और अत्याचार के खिलाफ लड़ते रहेंगे, यह सिलसिला जारी रहेगा। अंतत:, शांत और अपने निर्णय पर अटल साहिबज़ादों को दीवार में चुनवा ने का हुकम सुना दिया गया। हुकम पर अमल किया गया, नींव की दीवार कंधे तक पहुंचते-पहुंचते दीवार गिर गई। फूल जैसे शरीर वाले बच्चे बेहोश थे लेकिन सहक रहे थे। जल्लादों ने दोनों बच्चों की गर्दन को चाकू मार कर यातनाएँ दीं। बाबा फतेह सिंह, जो केवल 7 वर्ष के थे, 12-13 मिनट तक तड़पते रहे। शहादत के समय बाबा जोरावर सिंह लगभग 9 वर्ष के थे। यह सारी यातनाएं उन्होंने कैसे सहन कीं, इसका अंदाजा भी नहीं लगाया जा सकता।जब छोटे साहिबजादे और माता गुजरी जी की शहादत की खबर गुरुघर के सेवक सेठ दीवान टोडर मल्ल को मिली, तो उन्होंने जमीन पर सोने की मुहरें लगवाकर शासक से जमीन खरीदी और तीनों शहीदों का अंतिम संस्कार किया।मोती राम मेहरा जो राज्य की सरहिंद जेल में हिंदू कैदियों के लिए लंगर बनाने के लिए रसोई में काम करते थे। शासक ने घोषणा की थी कि जो कोई भी किसी भी सिख की मदद करेगा उसे परिवार सहित कोहलू में कष्ट सहना पड़ेगा, फिर भी मोती राम मेहरा ने गुप्त रूप से तीन दिनों तक गुरु के लालन को दूध पिलाकर उनकी सेवा की। जब सरकार को पता चला तो उन्होंने कोहलू में पूरे परिवार को कुचल दिया। छोटे साहिबजादों की शहादत निस्संदेह बाबेके और बाबरके के बीच खूनी संघर्ष की परिणति थी। इसकी शुरुआत गुरु नानक साहब ने अमानाबाद में बाबर को जाबर बुलाकर की थी। भक्ति आंदोलन के सिख गुरु और संत भारत को सदियों की विदेशी गुलामी से मुक्त कराना चाहते थे। इससे पहले पांचवें गुरु श्री गुरु अर्जन देव जी धर्म की रक्षा के लिए लाहौर में शहीद हुए थे। इस संबंध में बादशाह जहांगीर ने अपनी डायरी तोज़िकी जहांगीरी में लिखा है कि सिक्खों की चल रही दुकान को बंद करने के लिए मैंने गुरु अर्जन देव जी को गिरफ्तार करने और इस्लाम स्वीकार न करने पर यातनाएं देने और शहीद करने का आदेश दिया। नौवें पातशाह सतगुरु तेग बहादुर साहिब जी ने हिंदुओं के तिलक और जन्नू की सलामती के लिए दिल्ली के चांदनी चौक में सार्वजनिक रूप से सिर कटाकर शहादत दी। उन्होंने इस्लाम स्वीकार करने की जगह मृत्यु को प्राथमिकता दी और हिन्द की चादर कहलाया। 9 साल की उम्र में गुरु नानक देव जी ने जनेऊ पहनने से मना कर दिया था। धर्म नहीं, रोटी का साधन, मुझे नहीं पहनना। लेकिन आज अगर आप इसे राजनीतिक ताकत से उतारना चाहेंगे तो मैं अपना सिर दूंगा, आपको इसे उतरने नहीं दूंगा. अगर तिलक जन्नू सिर्फ एक प्रतीक है तो ये स्वीकार्य नहीं है, लेकिन अगर ये जबरन हटाया गया है तो ये भी हमें स्वीकार्य नहीं है. गुरसिखों भाई सती दास, भाई मति दास और भाई दयालाजी को इस्लाम स्वीकार न करने के कारण बेरहमी से शहीद किया गया। गुरु साहिब जी के साहिबजादों का सम्मान भले ही पहले भी था, अब भी है और आगे भी रहेगा। लेकिन प्रधानमंत्री श्री नरेंद्र मोदी के अलावा किसी भी सरकार ने सदियों से साहिबजादों की शहादत को श्रद्धांजलि देने के लिए राष्ट्रीय स्तर पर कुछ नहीं किया। प्रधान मंत्री मोदी ने इस दिन को राष्ट्र को समर्पित करते हुए और भारत के लोगों को साहिबजादों के बलिदान और शहादत को याद करने का संदेश देते हुए, हर साल 26 दिसंबर को सतगुरु के साहिबजादे शहीदों की याद में %वीर बाल दिवस% के रूप में मनाने की घोषणा कर लोगों को धर्म पर चलने के लिए जागृत किया है। यह साहिबज़ादों के साहस और न्याय की उनकी खोज के लिए एक सच्ची श्रद्धांजलि है, जिन्होंने धर्म के महान सिद्धांतों से भटकने के बजाय मृत्यु को प्राथमिकता दी। साहिबजादों की वीरता और आदर्श लाखों लोगों के लिए प्रेरणा का स्रोत हैं। देश और समाज में सिखों की महान भूमिका को लोगों के सामने लाने की जरूरत को समझना प्रधानमंत्री मोदी के सिख धर्म के प्रति अगाध प्रेम का प्रतीक है, यह राजनीति नहीं है, यह शहादत को श्रद्धांजलि है, सम्मान है। इस कदम से खालसा और सिख धर्म की पहचान और विकसित हुई।

मुझे ये कहने में झिझक नहीं है, यह नरेंद्र मोदी सरकार है, जिसने अशांत सिख दिलों को शांत करने पर विशेष ध्यान दिया। नवंबर 1984 के सिख नरसंहार के दोषियों को सजा दिलाने के लिए ठोस प्रयास किया। पीड़ित परिवारों को आर्थिक मदद और नौकरियां दी गईं. सिख कैदियों को रिहा किया गया। श्री गुरु नानक देव जी की 550वीं जन्म शताब्दी, गुरु गोबिंद सिंह जी की 350वीं और गुरु तेग बहादुर जी की 400वीं जन्मशताब्दी बड़ी धूमधाम से मनाई गई। विदेशों में रहने वाले सिखों की काली सूची खत्म की, उन्हें भारत में अपने पारिवारिक रिश्तेदारों से मिलने और गुरुधामों के दर्शन करने का अवसर दिया। अंतर्राष्ट्रीय सीमा पर गुरुद्वारा श्री करतारपुर (पाकिस्तान) के लिए गलियारा खोलने की 70 साल पुरानी मांग को पूरा किया। पंजाब से तख्त श्री हजूर साहिब के लिए हवाई सेवा शुरू। श्री हरमंदिर साहिब के गुरु के लंगर को जीएसटी से मुक्त कर दिया गया है। अफगानिस्तान से सिखों और श्री गुरु ग्रंथ साहिब की तीन स्वरूप को भी सम्मान के साथ वापस लाया गया। अफगान शरणार्थी सिखों को भारतीय नागरिकता दी गई।

आइए देश में भाईचारे को मजबूत करें। सरबत का भला हो प्रार्थना करें।

सेल्फी से मौतें: हम नहीं सुधरेंगे, खुद ही बेमौत मरते रहेंगे

कश्मीर से लेकर कन्याकुमारी तक पर्यटक सेल्फी लेते समय असमय ही काल के गाल में समाते जा रहे हैं देश मे समय-समय पर ऐसे हादसे होते रहते है मगर सबक न सीखना लोगों की आदत बन गई है।देश कभी रेल से लटकते समय व पटरीयों पर सेल्फी ली जाती है तो कभी बहते पानी में ली जाती है।चटटानों पर खड़े होकर ली जा रही है।पहाड़ियों पर चढकर पांव फिसल रहे है।सेल्फी जानलेवा साबित हो रही है।सेल्फी की यह खतरनाक प्रवृति बढ़ती ही जा रही है। ताजा घटनाक्रम में 17 दिसम्बर 2024 को हिमाचल के लाहौल में घूमने आये राजस्थान के एक पर्यटक की कोक्सर में फुम्मण नाला के पास सेल्फी लेते समय पैर फिसलने से चंद्रा नदी में गिरने से दर्दनाक मौत हो गई उसका शव बरामद हो गया है यह चार लोग हिमाचल में घूमने आये थे।इससे पहले गुरुग्राम में सेल्फी लेते समय चार युवकों की दर्दनाक मौत हो गई थी ।यह चलती रेल के सामने सेल्फी लेना चाहतें थे कि बेमौत मारे गए।देश में यह कोई पहला हादसा नहीं है हर रोज सेल्फी की वारदातें हो रही है। जरा सी असावधानी से सेल्फी घातक सिद्व हो रही है।देश में सेल्फी के हर रोज ऐसे दर्दनाक हादसों से आत्मा सिहर उठती है कि कुछ लोग जान-बूझकर मौत के आगोश में समाते जा रहे है। नदियों के किनारे लोग डूब रहे है। खुद ही मौत के मुंह में समाते जा रहे है।सेल्फी के कारण परिवार के परिवार तबाह हो रहे है।केन्द्र सरकार को ऐसे मामलों पर संज्ञान लेना होगा।देश के युवा सेल्फी लेते समय इतने अंधे कैसे हो जाते है कि अपनी जान जोखिम में खुद डाल देते है और असमय ही बेमौत मारे जा रहे है।ऐसी त्रासदियां असमय ही घर के चिरागों को बूझा रही है अगर इन मामलो पर संज्ञान लिया जाए।अगर प्रशासन इन संगीन मामलों पर लापरवाही नहीं बरतनी चाहिए।सेल्फी के लापरवाही के मामले थमने का नाम नहीं ले रहे हैं।है है।कैसी विडंबना है कि लोग खुद की घोर लापरवाहीयों के कारण बेमौत मर रहें है।लाशों के अंबार लग रहे हैं।बेखौफ होकर लोग जोखिम ले रहें है।पर्यटकों पर हम नहीं सुधरेंगें,का लेबल लगा हुआ है।यह कहावत बिगड़ैल पर्यटको पर सटीक बैठती है कि इतने हादसों के बाद भी समझ नहीं आ रही हैं। 2020 व 2024 में भी काफी हादसे हुए है।यह संख्या घटने के बजाए बढ़ती ही जा रही है। आंकड़ों के अनुसार तमिलनाडू में चलती रेल के सामने सेलफी लेते समय मौत हो गई थी।19 जून 2021 को फिरोजाबाद में एक दिव्यांग की सेलफी लेते समय पटरी पर गिर गया तब उसका दोस्त उसे बचाने आया और एकदम से रेल आ गई और दोनों की दर्दनाक मौत हो गई।16 अक्तूबर 2019 बुधवार को कुल्लू की धार्मिक नगरी मणिकर्ण में पार्वती नदी के किनारे सेल्फी ले रही दो पर्यटक युवतियां अचानक नदी में बह गई थी एक को निकाल लिया गया था। जबकि दूसरी बह गई।सेल्फी लेते समय पांव फिसलने से यह हादसा पेश आया था। यह युवतियां नदी किनारे एक पत्थर पर सेल्फी ले रही थी।

अपने बच्चों को स्मार्टफोन की आदत से बचाएं

आजकल बच्चों के पास स्मार्टफ़ोन हैं जो उनके लिए मानसिक और शारीरिक रोगों का कारण बन रहे हैं। जिस तेजी से तकनीक आगे बढ़ रही हैं उसके खतरे भी बढ़ते जा रहे हैं। इससे बच्चों की आंखें कमजोर होने के साथ ही वह कई और बिमारियों के शिकार भी बन रहे हैं। आज के दौरा में मोबाइल और कम्प्यूटर के बिन जीवन की कल्पना नहीं की जा सकती है। ऐसे में अभ्भिावकों को चाहिये किस वह बच्चों को स्मार्टफोन का इस्तेमाल जरुरी कामों को करने के लिए ही दें।

आंकड़े के अनुसार माता.पिता के लिए बच्चों को स्मार्टफ़ोन और टैब्लेट आदि के नियमित इस्तेमाल से रोकना कठिन होता जा रहा है।

अगर आप अपने बच्चे के जिद करने पर उसे बड़ी आसानी से अपना स्मार्टफ़ोन पकड़ा देते हैं तो जरा सावधान हो जाएं क्योंकि बच्चों के हाथ में स्मार्टफ़ोन पकड़ाना किसी नशीली और जहरीली चीज पकड़ाने के बराबर है।

एक हालिया अध्ययन में यह बात सामने आई है कि स्मार्टफोन की लत में फंसे बच्चे जहां माता.पिता के साथ कम समय बिता रहे हैं वहीं तकनीक उनके मानसिक विकास और दिमाग को कमजोर भी कर रही है। स्मार्टफोन का ज्यादा इस्तेमाल करने वाले बच्चों की रचनात्मक प्रतिभा खत्म होने लगती है और उनमें फैसले लेने की क्षमता भी कमजोर पड़ जाती है। अध्ययन के दौरान पाया गया कि तकनीक के इस्तेमाल और फिजिकल एक्टिविटी में तालमेल न होने के कारण बच्चों का शारीरिक विकास भी प्रभावित हो रहा है।

बच्चों के संपूर्ण विकास के लिए जरुरी है आयोडीन

बच्चों के विकास के लिए जो चीजें जरूरी हैं उनमें आयोडीन सबसे महत्वपूर्ण है। एक अध्ययन के अनुसार लगभग 4.2 करोड़ भारतीयों में थायरॉइड हार्मोन का स्तर असामान्य है। यह भी संकेत दिया गया है कि दुनियाभर के थायरॉइड रोगियों में 21 प्रतिशत अकेले भारत से हैं। बच्चे के मस्तिष्क के विकास में आयोडीन की भूमिका अहम रहती है। इसकी कमी शरीर में घेंघा सहित कई रोगों को आमंत्रण देती है।

आयोडीन की जरूरतें पूरी करने के लिए स्वस्थ और विविधतापूर्ण आहार की जरूरत होती है।

आयोडीन के कुछ अच्छे स्रोत –

पनीर : डेयरी उत्पादों में यह आयोडीन का सबसे समृद्ध स्रोत है। पनीर की दो किस्में . चेड्डार और मोजरेला में यह खनिज अधिक होता है।

समुद्री शैवाल : इस समुद्री भोजन में आयोडीन पाया जाता है। कैल्प आयोडीन का यह सबसे समृद्ध सीविड सोर्स है।

अंडे : अंडे के योक में आयोडीन होता है।

दूध : अध्ययन से पता चलता है कि 250 मिलीलीटर दूध में लगभग 150 माइक्रोग्राम आयोडीन होता है।

दही : एक कप दही में करीब 70 माइक्रोग्राम आयोडीन होता है यानी दैनिक जरूरत की करीब आधी मात्रा। यह पेट के लिए भी अच्छा है और कैल्शियम व प्रोटीन से भरपूर है।

इन खाद्य पदार्थो के अलावा आयोडीन के कुछ अन्य अच्छे स्रोत हैं. केले स्ट्रॅबेरी हरी पत्तेदार सब्जियां प्याज और मीठे आलू अनाज नट्स और मूंगफली जौ वगैरह।

बच्चों के गले में मौजूद जीवाणु बन सकते हैं खतरा

बच्चों के गले में किसी खास बैक्टीरिया की मौजूदगी हड्डी और जोड़ों के संक्रमण का संकेत दे सकती है। इस बैक्टीरिया के कारण बच्चों के चलने.फिरने पर तो बुरा प्रभाव पड़ ही सकता है साथ ही साथ मौत का खतरा भी हो सकता है। बच्चों के गले में किसी खास बैक्टीरिया की मौजूदगी हड्डी और जोड़ों के संक्रमण का संकेत दे सकती है। इस बैक्टीरिया के कारण बच्चों के चलने.फिरने पर तो बुरा प्रभाव पड़ ही सकता है साथ ही साथ मौत का खतरा भी हो सकता है।

एक नए अध्ययन में अनुसंधान कर्ताओं ने पाया कि बच्चों के गले में पाए जाने वाला बैक्टीरिया किंगेला किंगे हड्डियों एवं जोड़ों में होने वाले संक्रमण से जुड़ा है। इससे पहले माना जाता था कि अधिकतर संक्रमण स्टेफेलोकोकसए स्ट्रेप्टोको कस और हेमोफीलस इंफ्लूएंजा टाइप बी बैक्टीरिया की वजह से होता है। तब इनका इलाज लंबे समय तक एंटीबायोटिक चलाकर या सर्जरी से किया जाता था। पिछले कुछ साल में बेहद संवेदनशील तकनीकों के कारण इन संक्रमणों के लिए जिम्मेदार बैक्टीरिया की सटीक पहचान संभव हो सकी है। शोधकर्ताओं ने छह माह से चार साल तक के 77 बच्चों का अध्ययन किया। इन्हें हड्डी या जोड़ संक्रमण के संदेह के चलते भर्ती कराया गया था। इनमें से 65 बच्चों को पक्के तौर पर हड्डी या जोड़ों का संक्रमण था। उन्होंने पाया कि चार साल से कम उम्र के जिन बच्चों में हड्डी या जोड़ों का संक्रमण पाया गया थाए उनमें से अधिकतर बच्चे किंगेला किंगे बैक्टीरिया से संक्रमित थे।

बच्चों को इस प्रकार रखें अनुशासन में

किशोरावस्था तक पहुंचते.पहुंचते कुछ बच्चों का स्वभाव भी बदलने लगता है। बच्चे धीरे.धीरे जिद्दी और अड़ियल स्वभाव के हो जाते हैं जिस वजह से उन्हें कोई भी बात समझाना कठिन हो जाता है। ऐसी स्थिति में बड़ों से सीधे मुंह बात न करना किसी से बातचीत में असभ्य भाषा का इस्तेमाल करना बच्चे की यहीं आदतें आपकी परवरिश पर सवाल उठाने लगती है। ऐसे में बच्चों को हमेशा अनुशासन में रखने यह तरीके अपनायें। दो.ढाई साल की उम्र में बच्चे घर के सदस्यों से सबकुछ सिखते हैं। इसलिए अपने बच्चे में अच्छी आदतें डालने के लिए अभिभावकों को उनकी इसी उम्र में सजग हो जाना चाहिए। अपने बच्चों के सामने अपना व्यवहार सहीं रखें जैसे बड़ों को सम्मान दें तो छोटों के साथ प्यार से बात करें। आपको ऐसा करते देख बच्चे भी यहीं सीखेंगे।

बाहर भी रखें अनुशासन

अगर आप अपने बच्चों के साथ सार्वजनिक स्थल पर जा रहे है तो वहां भी बच्चों के अनुशासन का पूरा ख्याल रखें। उन्हें दूसरे बच्चों के साथ मिलकर खेलने की शिक्षा दें और मारपीट या गलत हरकतें न करने जैसी बातें समझाएं।

बच्चे में छोटी.छोटी बातों पर रुठना या जिद् करने की आदत होती है पर अभिभावकों को उनकी इस आदत पर गुस्से करने की जगह धीरे.धीरे उन्हें समझाना चाहिए। उन्हें प्यार से समझाएं कि तुम्हारी हर बात मानना न मुमकिन है। अगर बच्चा गुस्से में तोड़फोड़ या हिंसक व्यवहार करने लगे तो उसकी जिद् को पूरा न करें बल्कि ऐसी स्थिति में उससे शांत रहने को कहें।

बच्चों की शरारतें और प्यारी.प्यारी बातें तो सभी को अच्छी लगती है लेकिन कभी.कभी वह कई अपशब्दों का इस्तेमाल कर देते हैं। बच्चे की ऐसी हरकत को नादानी समझकर अनदेखा न करें क्योंकि इससे बच्चों को अपनी गलती का एहसास नहीं होगा। बच्चों की ऐसी हरकत करने पर उसे रोके न की हंसकर बात को टाल दें। बच्चों को केवल परिवार के साथ ही नहीं बल्कि आसपास के लोगों के साथ विनम्र व्यवहार करना चाहिए। बच्चे को समझाएं कि उन्हें सभी के साथ प्यार से पेश आना चाहिए।

बाल्यावस्था में ही मानसिक विकास पर जोर दें

वर्तमान युग में हम सभी कम्प्यूटर से भली.भांति परिचित हैं 21वीं सदी में कम्प्यूटर के क्षेत्र में कई आविष्कार हुए और कई अनवरत रूप से जारी हैं हम सभी जानते हैं कि कम्प्यूटर में मौजूद मैमोरी ;संचय क्षमता के भी दो रूप हैं पहला रेम और दूसरा रोम रैम अस्थाई मेमोरी होती है अर्थात जिसमें समय.समय पर परिवर्तन किया जा सकता है मेमोरी का दूसरा रूप रोम होता है जो कि स्थाई मेमोरी है अर्थात एक बार प्रोग्रामर ने इसमें जो डाटा डाल दिया वह स्थाई होता है जिसके साथ कोई छेड़खानी नहीं की जा सकती और ना ही आसानी से उसे मिटाया जा सकता है कम्प्यूटर का इस्तेमाल करते वक्त हम अपनी जरूरत के हिसाब से सर्वर से डेटा को डाउनलोड तथा सर्वर पर डेटा को अपलोड कर सकते हैं द्य डाउनलोडिंग और अपलोडिंग की इस क्रिया के दौरान कुछ अनावश्यक वायरस स्वत: ही हमारे कम्प्यूटर की मेमोरी में प्रवेश कर जाते हैं जिन्हें ना तो आसानी से ढूँढा जा सकता है और ना ही आसानी से मिटाया जा सकता है ठीक इसी प्रकार बाल्यावस्था में एक बच्चा अपने चारों ओर के वातावरण से जो कुछ भी ग्रहण करता है वह सीधे उसके दिमाग में एक स्थाई स्थान बनाता है द्य अथवा हम प्रोग्रामर की भांति जो कुछ भी उसे बताते या सिखाते हैं वह सीधे उसकी स्थाई मेमोरी में प्रवेश करता है जिस प्रकार वायरस को अलग से डाउनलोड नहीं किया जाता वह स्वयं अपना स्थान बनाता है उसी प्रकार बच्चा अपने वातावरण से जो गलत आचरण होते हुए देखता है वह वायरस की भांति उसकी बुद्धि में अपना स्थान बना लेते हैं जिसे मिटा पाना बहुत मुश्किल होता है कहने का तात्पर्य यह है कि बाल्यावस्था में बच्चा जो कुछ भी ग्रहण करता है वह उसकी बुद्धि में सदा के लिए अपना स्थान बना लेता है चाहे फिर वह अच्छे आचरण हों या बुरे वह चारों ओर के वातावरण में जो भी होता देखता है उसे तुरंत ग्रहण कर लेता है अक्सर हम देखते हैं कि यदि घर में कोई बुजुर्ग भजन.कीर्तन करता है तो बच्चे कीर्तन करना सीख जाते हैं और यदि कोई घर में गाली देता है तो बच्चे गाली देना भी सीख जाते हैं आज के युग में सबसे ज्यादा चिंतनीय विषय है छोटे से बच्चे के हाथ में मोबाइल जब बच्चा किसी कारणवश रोता है तो अभिभावक अपने कामों में खलल पड़ता देख उसे तत्क्षण चुप कराने के लिए अपना मोबाइल उसके हाथ में थमा देते हैं और अपने कर्त्तव्य की इति श्री कर लेते हैं बच्चा शांत भी हो जाता है और अभिभावक अपने.अपने कार्यों में व्यस्त भी रहते हैं लेकिन यही घटना धीरे.धीरे कब आदत बन जाती है किसी को पता ही नहीं चलता पहले बच्चा रोता था तो उसे चुप कराने के लिए मोबाइल दिया जाता था अब बच्चा मोबाइल के लिए ही रोता है धीरे.धीरे यह आदत इतनी गंभीर हो जाती है कि अब बच्चा भोजन भी मोबाइल के सहारे करता है और बच्चे की यही आदत मां.बाप की मजबूरी बन जाती है बाल्यावस्था में बच्चे के प्रोग्रामर आप खुद बनियेद्य उसे वे सभी अच्छे आचरण सिखाइये जो उसकी बुद्धि में सदा के लिए जीवंत रहने वाले हैं और जो उसके अच्छे भविष्य को गढ़ने में सहायक होंगे और हाँ प्रयास करिये कि बच्चा अपने वातावरण से वायरस रूपी गलत आचरण ग्रहण ना कर सके बाल्यावस्था में जो भी बीज उसकी बुद्धि में पड़ेंगे युवावस्था में वैसा ही वृक्ष खड़ा होगा और आपको बीज के अनुसार ही फ्ल मिलेंगे अब ये आप को तय करना है कि आपको अपने बच्चे की बुद्धि में क्या बोना है।

आजकल के बच्चे भी हो रहे हैं हाई बीपी का शिकार

अभिभावक बचपन से ही बच्चों का ध्यान रखें क्योंकि आजकल आरामदायक जीवनशैली और अस्वास्थ्यकर भोजन के कारण छोटे बच्चे भी उच्च रक्तचाप ;हाई बीपी जैसी बिमारी से पीड़ित पाये जा रहे हैं। एक रिपोर्ट में सामने आया है कि प्राथमिक और माध्यमिक स्कूलों में लगभग 23 प्रतिशत बच्चे उच्च रक्तचाप ;बीपी की समस्या से पीड़ित हैं। इस रिपोर्ट में बताया गया है कि बचपन में हाई बीपी से वयस्क होने पर हृदय रोगों की शुरुआत होने का खतरा रहता है। मोटापे से ग्रस्त या अधिक वजन वाले बच्चों में अगर समय पर जांच और उपचार न हो तो स्थिति और भी खतरनाक हो सकती है।

जंक फूड बढ़ा रहा बीपी

वहीं विशेषज्ञों के मुताबिक आजकल के बच्चे जीवन के शुरुआती चरण में ही विभिन्न प्रकार के जंक फूड के संपर्क में आ जाते हैं। यह खाद्य पदार्थ दुकानों व घरों में लंबे समय तक रखे रहते हैं जिसके लिए उनमें अत्यधिक मात्रा में नमक और चीनी मिलाई जाती है जो स्वास्थ्य के लिए हानिकारक है। वहीं इसकी जगह ब्राउन शुगर गुड़ और पाम शुगर का सेवन करना चाहिये। जो चावल हम आज इस्तेमाल करते हैं वह भी अत्यधिक परिष्कृत या प्रोसेस्ड होता है और केवल कुछ समय में ही पच जाता है। इससे ग्लूकोज के स्तर में वृद्धि होती है और हमें अक्सर भूख लगती रहती है जिससे दिन में बार.बार कुछ खाते रहने की इच्छा बनी रहती है। हाई बीपी से हृदय रोग और स्ट्रोक का खतरा हो सकता है। ऐसे में बच्चों में शुरुआत से ही अच्छे पोषण संबंधी आदतें विकसित करना महत्वपूर्ण होता है। छोटी उम्र से ही पर्याप्त शारीरिक गतिविधि तय करना हर बच्चे के विकास का एक समान रूप से महत्वपूर्ण पहलू है। जीवनशैली की बीमारियों की रोकथाम शुरू होनी चाहिए। स्कूल अपने छात्रों के जीवन को सही दिशा देने में मदद कर सकते हैं और बचपन में मोटापे के खिलाफलड़ाई में बहुत महत्वपूर्ण भूमिका निभा सकते हैं। बचपन की स्वस्थ आदतें आगे के स्वस्थ जीवन की नींव रखती हैं। बच्चों में शुरू से ही खाने की अच्छी आदतों को प्रोत्साहित करें। उनके पसंदीदा व्यंजनों को सेहत के लिए उचित तरीके से बनाने का प्रयास करें। कुछ बदलावों से स्नैक्स को भी स्वास्थ्यप्रद बनाया जा सकता है।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ
ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪ ਸਭ
ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਗੋਵਾਲ

(ਪ੍ਰਧਾਨ)

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 285
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
03 JAN TO 09 JAN , 2024

New year, new beginning

The New Year is not just a celebration; it is also an opportunity for self-examination and improvement.

Priyanka Saurabh
(Mob.) 7015375570
(Talk + WhatsApp)

At midnight on December 31, we will bid goodbye to 2024, and the calendar will turn a new page to New Year's Day, January 1, 2025. The ups and downs, the fun moments, and the not-so-great moments will all be a thing of the past. We are standing on the threshold of a new year, ready to face every challenge that lies before us. There is a buzz of excitement and contemplation in the air, a perfect blend of nostalgia and hope. Wise people say that life is lived in between pausesólike right after you exhale and right before you inhale. Every end is just another beginning. There is no better time than the first day of the year to truly realize this.

A new year is a new beginning. It is like a new birth. As the new year begins, we feel that we need to make changes in our lives, take a new path, do new things, and say goodbye to old habits, problems, and difficulties. Often we start making new plans and new resolutions. We may feel excited, inspired, and hopeful, but sometimes apprehensive too. Poets and philosophers have often reiterated that it is important to apply the lessons life has taught us in whatever we do in the future. But this is easier said than done. People wish each other a Happy New Year. Exchanging messages, greeting cards, and gifts is an integral part of New Year celebrations. The media covers several New Year programs that are shown on prime channels for most of the day. People who decide to stay indoors resort to these New Year shows for entertainment and fun.

New Year is not just a time for celebration but also an opportunity for self-examination and improvement. We should try to bring positive changes to our lives by learning from the mistakes of the past. Let us clarify our goals and plan to achieve them. Let us leave negativity behind and adopt a positive attitude. Let us fulfill our responsibility towards the society by helping the needy. Let us keep striving for self-development and keep learning new things. People wear colorful clothes and indulge in fun-filled activities like singing, playing, dancing, and going to parties. Nightclubs, movie theaters, resorts, restaurants, and amusement parks are packed with people of all ages. The age-old tradition of planning new resolutions for the coming year is common. Some of the most popular resolutions include losing weight, developing good habits, and working hard. In today's time, when environmental issues are a serious concern, it becomes our responsibility to celebrate New Year in environmentally sensitive ways. Reducing the use of firecrackers, planting trees, and conserving water can be positive steps in this direction.

New Year teaches us to forget the bitterness of the past and start new relationships. Let us express love and goodwill towards each other. Let us try to bring back on the right path those who have lost their way. The teachings of Lord Krishna in the Bhagavad Gita remind us that we should do our part and leave the results to God. New Year is not just about changing the calendar, but it is an opportunity to give a new direction to our lives. It is time to move ahead with new energy, enthusiasm, and a positive attitude. Let us all together make this New Year a year of change for ourselves and society. Now, amidst all the glitter and glitz, New Year's Day is also a time for some serious reflection. Yes, we are talking about introspectionólooking back at the past year and finding out what we have learned. Did we finally conquer the fear of spiders? Did we spend enough time with the people who matter the most? It's a bit like scrolling through the major events of our lives and thinking, "Wow, did I really do that?" Plant a tree, write a letter to your future self, or enjoy a board game. Make it unique to you and look forward to it every year.

Now, that's how you can start a tradition! Spread love by giving thoughtful gifts on New Year's Day. It's not about the price but about the sentiment behind the gesture. A handwritten note, a personalized trinket, or a heartfelt message can make a world of difference when you express your appreciation to those who matter most. Often, we either don't feel it or refuse to acknowledge it and try to write a story that's already over. At times like these, we must remember that sometimes it's okay to put the pen down. It's not okay to struggle with a closed door. Sticking to it prevents you from seeing the window on the other side. As mindfulness practitioners say, the greatest truth is that there's no better time to start anew than the moment you have right now. New Year's morning, in the best of cases, can only create the right setting; the rest, as they say, is all within you. However you decide to rock New Year's Day 2025, make it memorable. Dance like no one is watching, laugh like it's the best joke ever, and hug your friends like you haven't seen them in a decade. Because guess what? 2025 is your year to shine. So, let's make it memorable, make it memorable, and make it special! Cheers to the magic of new beginnings!

To the honer of Prime minister Dr. Manmohan Singh.

Dear congregation and the guest who are here to pay tribute to Dr. Manmohan Singh former Prim minister of India from 2004 to 2014. We all know about his good work and great service to India and Indian people, there are a lot to say about Dr. Manmohan Singh, but I am going to point to his term as finance minter.

Singh was appointed finance minister in 1991 by the Congress party-led government under Prime Minister PV Narsimha Rao. India's economy at the time was facing a serious financial crisis, and in verge of collapse with the country's foreign reserves at a dangerously low level, barely enough to pay for two weeks of imports. and to have enough budget to pay government machinery full salary Singh led the initiative to deregulate the economy to avoid its collapse, which he proposed changes in the economy. Despite stiff opposition from members of his government and party, Singh prevailed and this was his condition to join the Narsimha Rao government to make the following changes immediately He took bold measures that included devaluing the currency, reducing import tariffs, allowing foreign companies to invest in the country without any restrictions and privatising sick state-owned companies. We will never forget his bold decisions that changed Indian for ever and today we are observing India form verge bankruptcy 7 to 8% GDP. Letís remember this great man for ever and Indian will write his name in history book with golden letters.

WJKK WJKF
Gurdwara Guru Nanak
Darbar of LI
BALBEER SINGH PHAWA
President

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

Texas Celebrates Commitment to Unity, Democracy, and Leadership

The Indian Overseas Congress USA held a vibrant gathering in Texas to celebrate the exceptional contributions of its members and renew its commitment to safeguarding Indiaís democracy.

President Mohinder Singh Gilzian addressed the attendees, expressing gratitude for their unwavering support, especially in the wake of Rahul Gandhiís recent successful visit. He praised the dedication of IOC members in championing democratic values, both in the USA and India.

While Global Chairman Dr. Sam Pitroda could not attend in person, he sent his greetings via video, emphasizing the importance of the organizationís mission. Dr. Pitroda also praised the†**entire Dallas Core-Committee team**†for their remarkable efforts, calling them an example of excellence in teamwork and dedication. He commended their ability to execute a memorable event with meticulous planning and coordination, which contributed significantly to the success of Rahul Gandhiís visit.

Gilzian extended his heartfelt thanks to key leaders and organizers who made the event a resounding success:

∑ **Gurdev Singh Hayer**, Working President of IOC USA South-West Zone, emphasized the importance of unity by stating,†*îEverybodyís company will help in everybodyís growth.î*†He assured attendees of his efforts to bring many new members into IOC from the South-West Zone and lauded Dr. Sam Pitroda as a visionary leader capable of providing solutions to the challenges facing India today.

∑ **Baldev Randhawa**, National Vice President of IOC USA, for his continued dedication to the organization.

∑ **Joshua Jayasingh**, National Treasurer of IOC USA, for his financial stewardship and commitment.

∑ **Sandeep Vangala**, National General Secretary of IOC USA, for his invaluable coordination and efforts.

∑ **Jaswinder Randhawa**,†**Neeraj Gupta**,†**Akram Sayed**, Raja Virk and†**Ajay Goud Yenganti**, for their tireless efforts as part of the organizing committee, ensuring the success of this memorable event.

Additionally, Gilzian lauded the contributions of†**major donors and the various Indian state diasporas**†whose unwavering support and generosity played a pivotal role in making Rahul Gandhiís visit to Dallas a landmark event. He emphasized that their commitment not only facilitated the eventís success but also showcased the unity and strength of the Indian Overseas Congress in the USA. In his speech, Gilzian highlighted pressing concerns in India, including:

∑ **EVM Issues**: Unresolved questions surrounding voting discrepancies in Haryana and Maharashtra.

∑ **Manipur Crisis**: Ongoing unrest in the state without resolution for over a year.

∑ **Adani Case**: A $250 million bribery scandal met with government silence.

He called on members to take a stand against unconstitutional actions, urging them to use social media to amplify their voices and raise awareness about these critical issues.

The President also outlined plans to expand IOC chapters in Louisiana, Arkansas, Oklahoma, Missouri, Kansas, Colorado, and New Mexico, aiming to strengthen the organizationís presence and membership across the Southwest.

The evening also celebrated the birthday of†**Shri Sonia Gandhi ji**, honoring her contributions and legacy in strengthening democracy and unity.

ìTonight is a reminder to stay committed to truth, justice, and democracy,î Gilzian declared, closing the event with a call for unity and hope. The event celebrated the resilience of IOC members while reinforcing their mission to protect Indiaís democratic principles.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

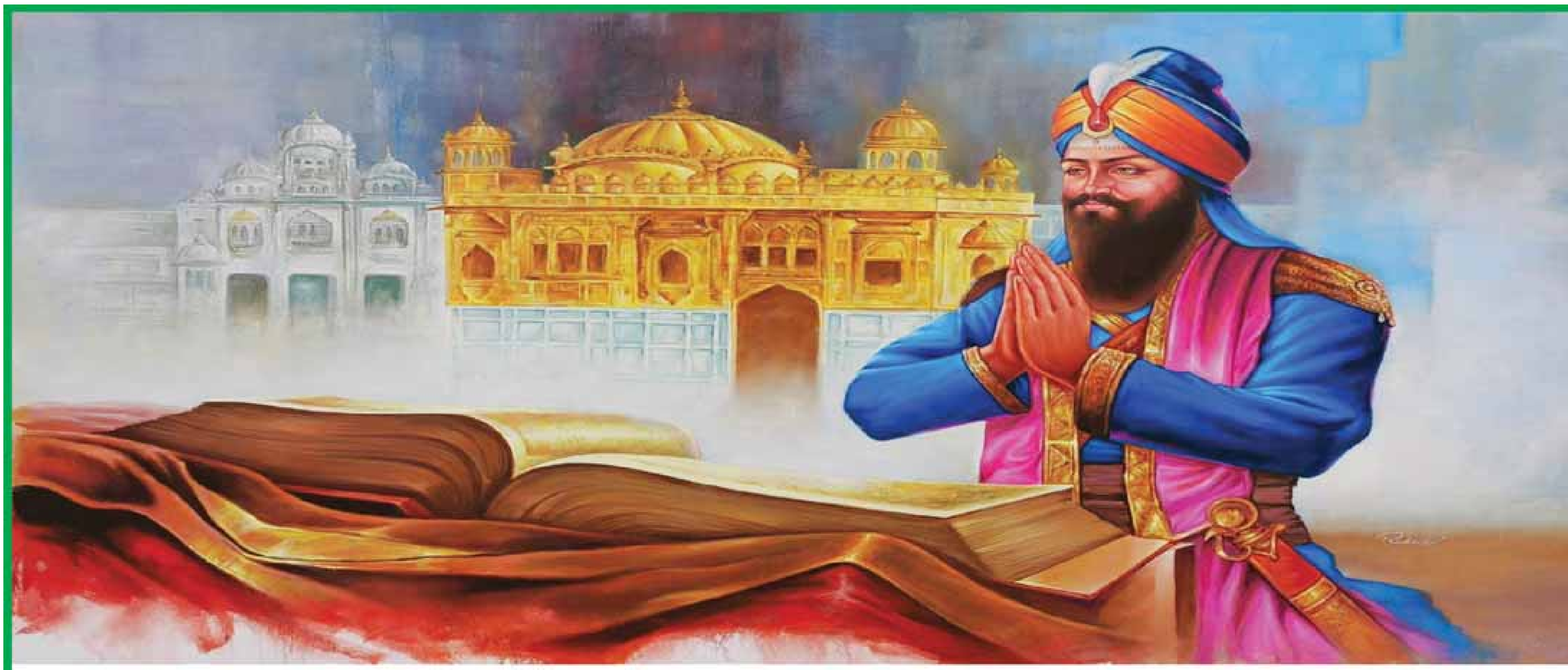

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ
ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪ ਸਭ
ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੈਦ

(ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ)

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ
ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪ ਸਭ
ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੰਮੇ (ਕੈਸ਼ੀਅਰ)

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਏ ਕਮਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ

ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ

Baba Makhan Shah
Lubana Sikh Center

113-10 101st Ave, South Richmond Hill, NY 11419

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ
ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪ ਸਭ
ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਮਾਸਟਰ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ
(ਲੀਗਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ)

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025 ਦੀਆਂ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ
ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ
ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪ ਸਭ
ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਮਾਸਟਰ ਨਾਰੰਗ ਸਿੰਘ

(ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ)

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ
ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪ ਸਭ
ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਿਆਰਾ

(ਚੇਅਰਮੈਨ)

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਦਾਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ

ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ
ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ
ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ

Baba Makhan Shah Lubana Sikh Center

113-10 101st Ave, South Richmond Hill, NY 11419

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Ujagar Singh Dawra

ਲੰਗਰ ਇੰਚਾਰਜ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਿੱਕਸਵਿਲ

Gurudwara Guru Nanak Darbar

11N. Broadway, Hicksville, NY 11801, Tel (516) 933-4878

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

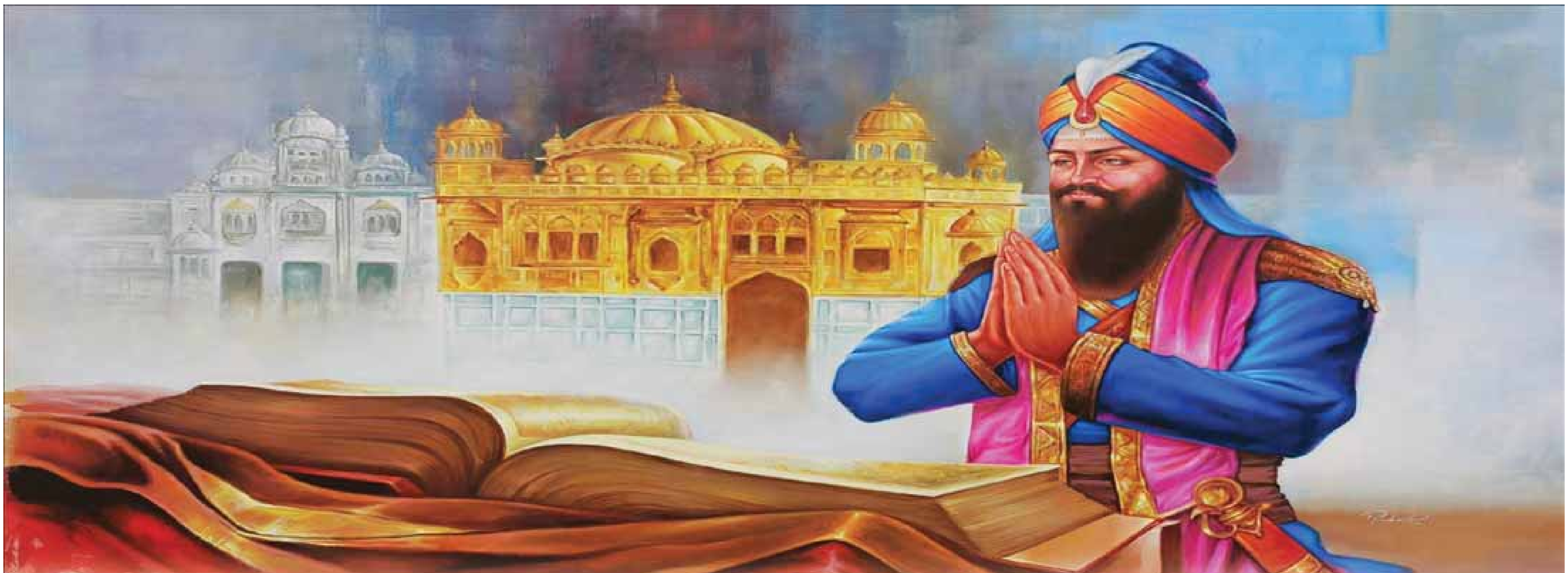

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Vanguard Contraction Corp.

Residential & Commercial
Licensed & Insured Free Estimates

- Steam Cleaning
- Brick Pointing
- Sidewalks
- Flat Roofing
- & Shingle Roof
- Window Angle
- Concrete Work
- Gutter Fitting
- Bathrooms
- PVC Fence

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜਾ
(ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ
ਰਿਚਮੌਂਡ ਹਿੱਲ ਨਿਊਯਾਰਕ)

- Brick Work
- Steps
- Stucco
- Basement Finish
- Painting
- Exterior & Interior
- Driveways
- Carpentry
- Scaffold Work

130-33 122 Pl. South Ozone Park, 11420
Email : info@vanguardcontracting .org
Tel : 917-957-9560 718-848-3907

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ
ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪ ਸਭ
ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪੁਰ

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ,ਨਿਊਯਾਰਕ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਝਲਕ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੀ ਜਹਾਜ਼ ਹਵੇਲੀ....

ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫ਼ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਮਹਿਰਾ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਤਿਹਗ ?ਹੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਭਾਅ ਉਤਾਰ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ।

ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਸਰਧਾਲੂ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਰਹਿੰਦ ਸੂਬੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਵਿਉਪਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਆਜ਼ਜ਼ ਦਰਬਾਰੀ ਸੀ। ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਕਾਕੜਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਣਾ ਪਟਿਆਲਾ ਸੜਕ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਹੁਣ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਸਮਾਣਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਖੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਸਰਹਿੰਦ ਆ ਵਸੇ ਸਨ। ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਜੋ ਜਹਾਜ਼ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਦੇ ਮਹਿਲ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਹੈ। 27 ਦਸੰਬਰ (13 ਪੋਹ) 1704 ਈ. ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫ਼ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ਼ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਗਏ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਵਾਬ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਦਾ ਨਰਦਈ ਦਿਲ ਸ਼ਾਂਤ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਹੀ ਅੱਗ ਬਬੂਲਾ ਹੋਇਆ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਬੱਚੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ਼ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੰਸਰਾ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਉਸ ਜਗ ?ਹਾ ਤੇ ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਬਿਬਾਨਗ ?ਹੜ ਸਾਹਿਬ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਾਪੀ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਪਵਿੱਤਰ ਦੇਹਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾਂ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ
ਵ. ਅੱਪ 91 9914184794

ਚਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਰਵੱਈਆ ਵੇਖ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਨਰਮ ਦਿਲ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੇ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਨਵਾਬ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦਾ ਵਿਧੀ ਪੂਰਵਕ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਾਮੀ ਨਾ ਭਰੀ। ਦੀਵਾਨ ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਨੇ ਨਵਾਬ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਇਕ ਅਮੀਰ ਵਿਆਕਤੀ ਹੈ ਇਸ ਕੋਲ ਮਾਇਆ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਹਾਂ ਸੌਂਪਣ ਬਦਲੇ ਮੋਟੀ ਧੰਨ ਦੌਲਤ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤੈਨੂੰ ਜਗ ?ਹਾ ਮੁੱਲ ਖ ?ਰੀਦਣੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਤਨੀ ਜਗ ?ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਉਤਨੇ ਥਾਂ ਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਫਿਰ ਉਸ ਜਗ ?ਹਾ ਤੇ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਏ! ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਅਸ਼ਰਫੀ ਦਾ ਸਾਇਜ ਕਰੀਬ ਸਵਾ ਇੰਚ ਅਤੇ ਭਾਰ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਤੋਲਾ(10 ਗ੍ਰਾਮ) ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਸ਼ਰਫੀਆਂ ਖੜ੍ਹੇ ਰੁੱਖ ਰੱਖਣ ਲਈ 78000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਸ਼ਰਫੀਆਂ(780 ਕਿਲੋ ਸੋਨਾ) ਵਿਛਾਉਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪੂੰਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖ ?ਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਈ ਤੇ ਘਰ ਬਾਰ ਗਹਿਣੇ ਪੈ ਗਿਆ ਪਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ ਸਿਦਕ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਡੋਲਣ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਿਰਤਕ ਸਰੀਰ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਲਿਜਾਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਮਹਿਰਾ ਦੀ ਸਪੁਤਨੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਵੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਾ ਆਇਆ। ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਬਾਬਾ ਫ਼ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਮਹਿਰਾ (ਜਿਸ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਆਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ) ਉਸ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਨੇ ਚੁੱਕ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬੱਚੇ ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਨੇ ਚੁੱਕ ਲਈ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਦੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਨੇ ਆਪ ਚੁੱਕ ਲਈ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ 28 ਦਸੰਬਰ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ) ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਤਿਹਗ ?ਹੜ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਵਾਲੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਲੈਕੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੋਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕੇ ਹੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਉਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਣ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਗਰ ਸਸਕਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਜਾਣਾ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਲਿਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਫ਼ਤਿਹਗ ?ਹੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਦਾ ਨਾਮ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਹਾਲ ਹੈ। ਜੀ ਟੀ ਰੋਡ ਤੋਂ ਫ਼ਤਿਹਗ ?ਹੜ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵੱਡੇ ਅਕਾਰ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਸੁਆਗਤੀ ਗੇਟ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਫ਼ਤਿਹਗ ?ਹੜ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਦਾ ਨਾਮ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੋ ਮਿਸਲਾਂ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਖਸ਼ੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਦੀ ਜਹਾਜ਼ ਹਵੇਲੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ।

ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰੌਸ਼ਨੀ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸਾਲ ਚੜ੍ਹਿ ਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਬੀਤ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਂ ਕਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ? ਬੀਤਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹੀ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੇਜ਼ ਤੇ ਮੱਧਮ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਗਮੀਆਂ, ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ, ਸਫਲਤਾ-ਅਸਫਲਤਾ ਆਦਿ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਖੇੜੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ? ਨਿਕਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਉਸਨੂੰ ਬੜੀ ਧੀਮੀ ਬੀਤਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵੀਹ ਸੌ ਚੌਵੀ ਨੇ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਵਾਗਡੋਰ ਵੀਹ ਸੌ ਪੰਝੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਬੀਤੇ ਦੀ ਝੋਲ ?ੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੱਟੇ ਮਿੱਠੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਨਾਲ ? ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਰ ਸਫ਼ਲਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸਹੱਦੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਫ਼ਲਤਾ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਮਿਹਨਤ,ਲਗਨ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਦਉਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਮਿਥੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪਲ ਕੀਮਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਉਪਯੋਗ ਕਰ ਲਿਆ ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਮਨਚਾਹਿਆ ਫ਼ਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਆਲਸੀ ਸੁਭਾਅ ਸਦਕੇ ਕੁੱਝ ਕਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਹੀ ਨੇ ਕਿ ਅਜੇ ਸਮਾਂ ਹੀ ਮਾੜਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੰਝ ਨਹੀ,ਇੰਝ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਕਰਨਾ-ਕੁਰਨਾ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ? ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਲਸ ਤਿਆਗ ਕੇ, ਕਰੜੀ ਘਾਲਣਾ ਨਾਲ ? ਹੀ ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਹੀ ਬੰਦਾ ਮਿਥੀ ਹੋਈ ਮੰਜ਼ਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੱਲਿਆਂ ਹੀ ਰਸਤੇ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਖੜ੍ਹਿ ਆਂ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ, ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪੈਰ ਪੁੱਟਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਆਪਣੇ ਲਕਸ਼ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣਾ ਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਜੋ ਬੀਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਕਰਨੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀ ਤੋੜ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਵੀਂ ਰੌਸ਼ਨੀ, ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲਣਾ ਹੈ। ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੈਕ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜਨੀ ਹੈ ਇਹ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਫੜ ਨਹੀਂ ਪਾਏ,ਜਿਹੜੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਫ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਕੁੱਝ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ,ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦਗੀ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ, ਸਚਾਈ, ਮਿਹਨਤ ,ਲਗਨ , ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ, ਹਿੰਮਤ, ਉੱਦਮ,ਹੌਸਲਾ ਆਦਿ ਨਾਲ ? ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਯਮਬੱਧ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਲਗਾ ਦੇਣ ਤਾਂ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੇ ਸਦਕਾ ਵਧੀਆ ਨਤੀਜੇ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਣ। ਜੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਸਾਲ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ (ਸੰਗਰੂਰ)
86995 35708

ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸੁਹਿਰਦ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕਿੰਨੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ? ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਏ ਹਨ। ਕਿੱਥੇ-ਕਿੱਥੇ ਕਿੰਨੀ-ਕੁ ਬੇਈਮਾਨੀ,ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਧਨ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਡੋਰ ਨੂੰ ਫ਼ੜਕੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਵਲ ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ। ਤਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ:-

ਹਿੰਮਤ ਏ ਮਰਦ, ਮਦਦ ਏ ਖ਼ੁਦਾ

ਹਿੰਮਤੀ ਇਨਸਾਨ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਹ ਕੰਮ ਫਿਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਿਆਣੇ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਂ ਹੁਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ।

ਵੀਹ ਸੌ ਪੰਝੀ ਦਸਤਕ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਆਉ ਸਾਰੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ ਤੇ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਊਰਜਾ ਭਰੀਏ। ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਕਰੀਏ। ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ 'ਤੇ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ? ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਬਣਿਆ ਉਹ ਜੋਸ਼ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਮੱਠਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਭਰੀ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਸਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ? ਸਾਡਾ ਹਰ ਦਿਨ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਨਮੋਹਨ !

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ 9569820314

26 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 10 ਵਜੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਬੌਸ ਦਾ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਕਰੌਸ ਚੈੱਕ ਕਰੋ ਕਿ, ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ? ਤੁਰੰਤ ਮੈਂ ਟਵਿੱਟਰ (ਹੁਣ ਐਕਸ) ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਖ਼ਬਰਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ, ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੱਲ ਵਸੇ ! ਪਰ ਕੁੱਝ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਏਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਬੌਸ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਹਾਲੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਹੀ ਨੇ, ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਹਾਲੇ ਤਾਂ, ਮੇਰੀ ਨਾਈਟ ਸ਼ਿਫ਼ਟ ਖ਼ਤਮ ਹੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਕਿ, ਦਿੱਲੀਓਂ ਵੀ ਫ਼ੋਨ ਆ ਗਿਆ ਕਿ, ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਡਰ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਕੁੱਝ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਹੁਣ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕੈਰੀਅਰ 2013 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਸਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਲਾਹਿਆਂ ਹੈ। ਖ਼ੈਰ..! ਆਓ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁੱਝ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰੀਏ।

ਜਹਾਨੋਂ ਤੁਰ ਗਏ, ਪਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਰ..! ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਮੋਹਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਵਗੁਣ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਹੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਰਹੇ। ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅੱਜ ਜਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੁਰ ਪਈ ਹੈ, ਹੁਣ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਨਮੋਹਨ ਹੋਵੇਗਾ! ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ) ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਮਲ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸਫ਼ੈਦ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਥਾਨ ਮਿਲੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੇ ਝੱਖੜ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸੋਨਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਸੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸੀਂ ਬਚਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਕਿਨਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣਾ ਕੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਸਜੇ ਤਾਜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਔਖੇ ਦੌਰ 'ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਭਾਗਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਥਾਹ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਦਾ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨੇ ਹੀ ਬਦਕਿਸਮਤ ਵੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਦੌਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਪਰ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਦੌਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੀ ਮੁਦਰਾ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਮਿੱਟ ਦਸਤਖ਼ਤ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇਖੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਉਧਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮ ?ਹਾ ਰਾਓ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਬਣੇ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੇਸ਼-ਲਾਭਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਸਨ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਸੰਸਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਮ ਸਭਾਵਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਪਰ ਕੀ ਕੋਈ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਆਡੀਓ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿੱਪ ਲੱਭ ਸਕੇਗਾ ? ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਸੀ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਗੱਠਜੋੜ ਦਾ ਆਗੂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮ ?ਹਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੰਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਲਈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਸੁਖਦ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਸਭ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾ ਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। 2004 ਤੋਂ 2014 ਤੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਦੋ ਕਾਰਜਕਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਉਹ ਕੀਤਾ।

ਇੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਛਾਪ ਛੱਡੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗਵਰਨਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਆਦਰ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 2008 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਸੁਣਦੀ ਹੈ। ਡਾ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਸੰਸਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਦੋ ਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਲਈ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਇਹ ਆਖਰੀ ਪਾਰੀ ਸੀ। 92 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ 26 ਦਸੰਬਰ 2024 ਦੀ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 10 ਵਜੇ ਇਸ ਰੰਗਲੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਦਾ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ, ਪਰ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੱਕ ਰਹੇਗਾ।

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਪੰਜਾਬੀਏ ਜ਼ੁਬਾਨੇ ਨੀ ਰਕਾਨੇ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਏ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਗਈ ਤੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਨੁਹਾਰ . ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ ?ਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਅਦਭੁੱਤ ਅਦਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਚੁੱਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਸਾਹਬ ਆਪਣਾ 67ਵਾਂ ਜਨਮਦਿਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ 67ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਏ ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨ ਸਾਬ ਅੱਜ ਤਕ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ 4ਜਨਵਰੀ 1957 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਕਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਚ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਕਿਸਾਨ ਸਨ ਮਾਤਾ ਤੇਜ ਕੌਰ ਇਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਸੀ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਮਲੋਟ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਸਪੋਰਟਸ ਤੋਂ ਹੋਈ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਗੁਰਪੰਥ ਮਾਨ ਅਤੇ ਦੋਸਤ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਨਾਲ ਰਿਆਜ਼ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਦੋਂ ਗੁਰਪੰਥ ਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੈਂਜੋ ਵਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉੱਥੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਅਥਲੀਟ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੂਡੋ ਵਿੱਚ ਬਲੈਕ ਬੈਲਟ ਦਾ ਖਿਤਾਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਾਨ ਨੇ ਛੇਤੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪਏ ਉਂਜ ਤਾਂ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਟਾਈਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖੇ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1980 ਵਿੱਚ ਆਈ ਪਹਿਲੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਲਬਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੀਤ ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਕੀ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਬਣ ਗਏ ਉੱਨੀ ਸੌ ਇਕਆਸੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਐਲਬਮ ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਐਲਬਮ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਮਾਨ ਨੇ ਇਕ ਮਗਰੋਂ ਇਕ ਕਰੀਬ ਤਿੱਨ ਸੌ ਦੱਸ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਛੱਤੀ ਐਲਬਮ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ .1984ਚੱਕਰ.1988ਰਾਤ ਸੁਹਾਨੀ.1989 ਨੱਚੋ ਬਾਬਿਓ.1992ਘਰ ਭੁੱਲ ਗਈ ਮੋੜ ਤੇ ਆ ਕੇ .1992 ਇਬਾਦਤ.1993 ਤੇਰੀ ਖੈਰ ਹੋਵੇ.1994ਵੇਖੀਂ ਕਿਤੇ ਯਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ.1993ਤੇਰੀ ਖੈਰ ਹੋਵੇ.1994ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ.1995 ਵਾਹ ਨੀ ਜਵਾਨੀਏ .1995 ਲੜ ਗਿਆ ਪੇਚਾ .1995 ਚੁਗਲੀਆਂ .1996 ਯਾਰ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰ .1997ਪੀੜ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ .1998 ਕੁੱਲੀ ਚ ਭਾਵੇਂ ਕੱਖ ਨਾ ਰਹੇ .1999 ਜਾਦੂਗਰੀਆਂ .2000 ਪਿਆਰ ਕਰ ਲਏ .2000 ਦਿਲ ਤੋੜਨਾ ਮਨ੍ਹਾਂ ਹੈ .2001 ਅੱਖੀਆਂ ਉਡੀਕਦੀਆਂ .2003 ਪੰਜੀਰੀ .2003 ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਗਿੱਧਾ .2004 ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਹੀਰ ਬਣ ਕੇ (ਹੀਰ).2004 ਦਿਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ .2005 ਵਲੈਤਣ .2005 ਇਸ਼ਕ ਨਾ ਵੇਖੇ ਜਾਤ .2007 ਰੋਟੀ ਹੱਕ ਦੀ ਖਾਈਏ ਜੀ ਭਾਵੇਂ ਬੂਟ ਪਾਲਸ਼ਾਂ ਕਰੀਏ (ਬੂਟ ਪਾਲਸ਼ਾਂ)2010 ਮੇਲਾ ਦੋ ਦਿਨ ਦਾ . 2011 ਵਾਹਗੇ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਰਾਹ ਪੁੱਛਦੀ ਲਹੌਰਾ ਦੇ (ਜੋਗੀਆ).2013 ਰੋਟੀ .2017 ਕਿਹੜਾ ਕਿਹੜਾ ਦੁੱਖ ਦੱਸਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ (ਪੰਜਾਬ)

ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਿਲ ਸਾਫ਼ ਹੋਣਾ .ਮਸਤੀ. ਅੱਖੀਆਂ ਉਡੀਕਦੀਆਂ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਐਲਬਮਜ਼ ਹਨ ਮਾਨ ਦੀਆਂ 36ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੈਸਿਟਾਂ ਅਤੇ 312ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਹਿੰਦੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਤਮਿਲ, ਹਰਿਆਨੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।ਗਾਇਕੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਫ਼ ?ਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ ?ਲਮੀ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1982 ਵਿੱਚ ਆਈ ਫ਼ ?ਲਮ ਉੱਚਾ ਦਰ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਇਸ ਫ਼ ?ਲਮ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਖ਼ੂਬ ਸਲਾਹਿਆ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਮਾਨ ਹਿੰਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹਰਿਆਣਵੀ ਕਰੀਬ 35 ਫ਼ ?ਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਬਖੇਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਇੱਕ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਟੀ ਜ਼ਿੰਟਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀਰ-ਜ਼ਾਰਾ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿੱਖ ਦਿੱਤੀ।

ਸਾਲ1984 ਮਾਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ 1985ਪੱਥਰ ਦਿਲ1985ਉੱਚਾ ਦਰ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ1986ਲੌਂਗ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ1986ਗੱਭਰੂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸ਼ੇਰਾ1986ਕੀ ਬਣੂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ 1987ਛੋਰਾ ਹਰਿਆਣੇ ਕਾ1990ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਦੀ ਅੱਗ 1990ਕੁਰਬਾਨੀ ਜੱਟ ਦੀ .1990ਪਰਤਿੱਗਆ 1991 ਰੁਹਾਨੀ ਤਾਕਤ1992ਸਾਲੀ ਆਧੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਅਲਾਈਵ1994 ਕਚਹਿਰੀ ਗੁਰਦਾਸ/ 1995ਸੂਬੇਦਾਰ 1995ਬਗਾਵਤ 1999 ਸਿਰਫ਼ ਤੁਮ(ਹਿੰਦੀ)1999ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਮੁਹੱਬਤ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ2000ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ(ਮੂਵੀ ਬਾਕਸ)ਭਗਤ ਸਿੰਘ2002ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਹੈ2004ਵੀਰ ਜ਼ਾਰਾ 2004ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ (ਯੂਨੀਵਰਸਲ)2006ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ - ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ2007 2008ਯਾਰੀਆਂ(ਯੂਨੀਵਰਸਲ)2009ਮਿੰਨੀ ਪੰਜਾਬ 2010 ਸੁਖਮਨੀ .2010ਚੱਕ ਜਵਾਨਾ 2014ਦਿਲ ਵਿਲ ਪਿਆਰ ਵਿਆਰ 2017ਨਨਕਾਣਾ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਅਤੇ ਫ਼ ?ਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਦਾਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹੁਣ ਤਕ ਵੀ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਕਥਾਵਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਕਸਰ ਗਾਉਂਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਨਕੋਦਰ

ਸਥਿਤ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਮੁਰਾਦਸ਼ਾਹ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ

ਗੁਰਭਿੰਦਰ ਗੁਰੀ 9855468092

ਵੀ ਹਨ ਇਸ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਜੂਨ 2013 ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਗੁਰਇੱਕ ਮਾਨ ਵੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ ?ਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਨਾਲ ਫ਼ਿਲਮ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ

ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਾਰ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਪਲ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਤੇ ਬਣ ਗਈ ਇਹ ਪਲ 9 ਜਨਵਰੀ 2001ਨੂੰ ਰੋਪੜ ਕੋਲ ਹੋਇਆ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸਾ ਸੀ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਤੇਜਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇਜਪਾਲ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਮੰਨਦੇ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਤੇਜਪਾਲ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਇਕ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵੇਲਾ ਸਾਡਾ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੀਆਂ ਜੋ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਲਈ ਐਸੀਆਂ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਨੇ ਬਚਾ ਲਿਆ .ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਦੋਂ ਫੇਰ ਖੁਮਾਰੀ ਉਤਰ ਗਈ ਬੈਠੇ ਸਾਡੇ ਬੈਠੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਵਾਰੀ ਉਤਰ ਗਈ ਇਕ ਗੀਤ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਗਾਇਆ ਜੋ ਤੇਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਮਾਨਸਾ ਨਾਲ ਦੂਸਰਾ ਹਾਦਸਾ ਹਾਦਸਾ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਯੂਪੀ ਦੇ ਨੋਇਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਰਨਾਲ ਨੇੜੇ 20 ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਉਂਜ ਤਾਂ ਮਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਕਈ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਰਜ ਹਨ ਪਰ ਸਤੰਬਰ 2010 ਵਿਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਬੋਲਵਰ ਹੈਂਪਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ 14ਦਸੰਬਰ 2012 ਨੂੰਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ 36ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਡਾਕਟਰੇਟ ਆਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ ਪੰਜਾਬੀਏ ਜ਼ੁਬਾਨੇ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ ਇਸ ਫ਼ ?ਲਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ 54 ਵੀਂ ਕੌਮੀ ਫਿਲਮ ਐਵਾਰਡਜ਼ ਵਿਚ ਸਰਬੋਤਮ ਮਰਦ ਪਲੇਬੈਕ ਗਾਇਕ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਇਕੋ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਵਿਚ ਹੀਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਗਾਣੇ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ: ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ: ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਵਾਰਿਸ।

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਟ ਗੀਤ ÷ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ÷ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ÷ਮਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ÷ ਅਤੇ ÷ਛੱਲਾ÷ ਆਇਆ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ ?ਲਮ 'ਲੌਂਗ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ (1986) ਦਾ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮ ਗਾਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਨ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ।

ਮਾਨ ਨੇ ਬਲਾਕਬੱਸਟਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਅਭਿਨੈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 2005 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੂਰੀ ਅਵਾਰਡ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਟਰੈਕ 'ਕੀ ਬਣੂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ' ਤੇ 'ਕੋਕ ਸਟੂਡੀਓ ਐਮਟੀਵੀ ਸੈਸ਼ਨ 4' ਵੀ ਗਾਇਆ। ਇਹ ਗੀਤ 15 ਅਗਸਤ 2015 ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੇ 1 ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਯੂਟਿਊਬ ਉੱਤੇ 3 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਯੂਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। 2009 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ 'ਬੂਟ ਪਾਲਿਸ਼ਾਂ' ਗੀਤ ਲਈ ਯੂਕੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਵਾਰਡਜ਼ ਵਿਚ ÷ਬੈਸਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਐਲਬਮ÷ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ।

ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ .ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉੱਚਕੋਟੀ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ. ਗਾਇਕ.ਫਿਲਮ ਐਕਟਰ .ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫਰ .ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਤੇ ਮਾਹਰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਗਾਇਆ ਉਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਉਂਗਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਇਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਮਾਨ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੇ ਆਖਰ ਘੇਰ ਹੀ ਲਿਆ ਪੰਜਾਬੀਏ ਜ਼ੁਬਾਨੇ ਨੀ ਰਕਾਨੇ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਏ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਗਈ ਤੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਨੀਂ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਬਹੁਤੀ ਰਿਣੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਬੋਲੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫਰਸ਼ ਤੋਂ ਅਰਸ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਮੈਂ ਉਸ ਵਾਰੇ ਮਾੜਾ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਤੋ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵੀ ਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿਵੀ ਹਰ ਬੋਲੀ ਸਿੱਖੋ ਸਿੱਖਣੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਪੱਕੀ ਦੇਖ ਕੇ ਕੱਚੀ ਨਹੀਂ ਢਾਈਦੀ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਹੋਰ ਬੋਲੀਆਂ ਸਿੱਖੋ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਸੀ ਕਿਹਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਵੀ ਮੰਗ ਲਈ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਇਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਵਡੱਪਣ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਤਲਖ਼ੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਉਸ ਕਾਰਨ ਮਾਨ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਹੋਇਆ ਦੂਸਰਾ ਵਿਵਾਦ ਡੇਰਾ ਮੁਰਾਦ ਸ਼ਾਹ ਨਕੋਦਰ ਵਿਖੇ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਲਾਡੀ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਵੰਸ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਐੱਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਵੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈ ਲਈ

ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਧਰਨਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਧਰਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਮਾਨ ਸਾਬ ?ਹ ਜਦੋਂ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਲਈ ਉੱਠੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਦੁਖੀ ਮਨ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਗਲਤੀ ਦੀ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਖੇਮਾ ਵੀ ਮੰਗ ਲਈ ਹੈ ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕਿਉਂ ਸਾਡੀ ਰਾਇ ਮੁਤਾਬਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਮਾਨ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਲਈ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚ ਕਰ ਪਾਊਂਗਾ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਆਖਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਫਾਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇਹੋ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਖਸ਼ੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਿਊਣ ਜੋਗਾ ਮਾਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹੇ

Preetnama
Khara Sach
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 285
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
03 JAN TO 09 JAN , 2024

ਖ਼ੂਨੀ ਡੋਰ ਦਾ ਅੰਤ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗਾ... ?

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਛੱਤਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਪਤੰਗ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਤੰਗਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਗਲ ?ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪਤੰਗ ਲੁੱਟਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟ ਕੇ ਕਈ ਕਈ ਪਤੰਗ ਫ਼ੜੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪਤੰਗ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਉਹ ਪਤੰਗ ਲੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ? ਲੱਗੀ ਵਾਧੂ ਡੋਰ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲ ?ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੈਦਲ ਜਾਂ ਦੋ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਲਈ ਮੁਸੀਬਤ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਈਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਜਾਨ ਤੇ ਵੀ ਭਾਰੂ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭਿਆਂ ਅਤੇ ਤਾਰਾਂ ਤੇ ਲਟਕਦੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਡੋਰ ਪਸ਼ੂ - ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਭਾਰੂ ਪੈਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ । ਪਹਿਲਾਂ ਡੋਰ ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ । ਪਰ ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਵਰ੍ ?ਆਂ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਇਹ ਪਲਾਸਟਿਕ ਡੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ।ਇਹ ਡੋਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ - ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਕਾਲ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਇਸ ਡੋਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉੱਥੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਸੂਮ ਤੇ ਲਾਚਾਰ ਪਸ਼ੂ - ਪੰਛੀ ਵੀ ਕਾਲ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਅਕਸਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਹਾਈਵੋਲਟੇਜ ਤਾਰਾਂ ਜਾਂ ਖੰਭਿਆਂ ਜਾਂ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਦਰਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੀ ਇਸ ਡੋਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਕਬੂਤਰ, ਕਾਂ, ਘੁੱਗੀਆਂ,ਚਿੜੀਆਂ ਭਾਵ ਪੰਛੀ ਫ਼ਸ ਕੇ ਤੜਫ ਤੜਫ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਜਾਂ ਗਰਦਨਾਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਕੱਟ ਲੱਗ ਕੇ ਖ਼ੂਨ ਵਹਿ ਵਹਿ ਕੇ ਤੜਫਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੈਦਲ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਡੋਰ ਫਸਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਲ ?ਝੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ । ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਦੋ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚ ਫਸਕੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਅੰਦਰ ਇਸ ਪਲਾਸਟਿਕ ਡੋਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ' ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੰਗਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਧਾਗੇ , ਕੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਾਤ ਰਾਹੀਂ ਤਿੱਖੀ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਧਾਗੇ ਨਾਲ ਪਤੰਗਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜੁਰਮ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜ਼ੋਰਾਂ ਸ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹੋ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ - ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਹ ਡੋਰ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ।ਇਸ ਡੋਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਡੋਰ ਦੇ ਆਤੰਕ ਦਾ ਅਗਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਉਹ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਸਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਹਾਸਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਅਤੇ ਕੱਚ ਲੱਗੀ ਡੋਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਵਧਦੀ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ,ਹਜੇ ਸਰਦੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੀ ਹੈ , ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ, ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ - ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਇਸ ਡੋਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸੰਕੇਤ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਇਹ ਵੀ ਝਾਤੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਹੀਲੇ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਹਰ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਨੈਤਿਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਡੋਰ ਦਾ ਆਪ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇ । ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਹਿਲਾਂ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਡੋਰ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਇਸ ਜਾਨਲੇਵਾ ਡੋਰ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੀਮਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ - ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ । ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਲਾਸਟਿਕ ਡੋਰ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਖਰੀਦੀ ਇਸ ਡੋਰ ਤੋਂ ਜਾਣੇ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਚਾਹੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪਲਾਸਟਿਕ ਡੋਰ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਡੋਰ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਨਾ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਗੁਪਤ ਜਗ ?ਹਾ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਕਾਨਾਂ ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਸੋਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਡੋਰ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਨਕੇਲ ਪਾਈ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਆ ਜਾਵੇਗੀ ? ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਪਤੰਗਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਜੇ ਸਬੰਧਤ ਥਾਣਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਸ ਖ਼ੂਨੀ ਡੋਰ ਦੇ ਆਤੰਕ ਦਾ ਅੰਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਆਪਾਂ ਹੁਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਲ ? ਦੁਆਲ ? ਜਾਂ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਿਆਂ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਪਤੰਗਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ,ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਡੋਰ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਗੁਆਂਢੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਆਇਆ ਹੈ ? ਉਹੀ ਮਾਂ ਬਾਪ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਨਲੇਵਾ ਡੋਰ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਗਲ ?ੀਆਂ ਜਾਂ ਛੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਡੋਰ ਆਮ ਹੀ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਹਜੇ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਸੰਘਣੇ ਕੋਹਰੇ ਨਾਲ ਗਿੱਲੀ ਹੋਈ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਡੋਰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭਿਆਂ ਤੇ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਚੰਗਿਆੜੇ ਛੱਡਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹੀ ਡੋਰ ਲਮਕਦੀ ਹੋਈ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਭੱਦਰ ਪੁਰਸ਼ ਐਧਰ ਓਧਰ ਲਮਕਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਵੀ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈਵੋਲਟੇਜ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹੰਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣਾ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਚਾਹੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲੋਂ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲ ?ੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਛੋਟੇ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਇਸ ਡੋਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੰਦੀਆਂ ਚਿੜਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਜਦ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਡਿੱਗੀ ਜਾਂ ਬੂਹੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਦੀ ਡੋਰ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੂਨੀ ਡੋਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਕਦੋਂ ਨੱਥ ਪਏਗੀ ?

ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ।
ਮੇਨ ਏਅਰਫੋਰਸ ਰੋਡ,ਬਠਿੰਡਾ।

ਸਰਦੀ ਦੇ ਠੰਢੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤਾਂ, ਜੋ ਅਮੀਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਅਨੁਭਵ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਗਰਮ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਮਹਰੂਮ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਸਮਾਨ ਹੇਠ ਸੌਣ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਯਤਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਮਾਨਵਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸਰਦੀ ਆਪਣੇ ਸਿਖ਼ਰ ' ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਓਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ, ਬਜ਼ੁਰਗ, ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਇਸ ਮੌਸਮ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਨਿਰਭਰਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਾਨਸ਼ੀਲਤਾ ਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਘਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾ ਕੋਲ ਨਾ ਹੀ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਰਮੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਉਪਕਰਨ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ ਓਹ ਸਮਰੱਥ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਹਿਪੋਥਰਮਿਆ (ਠੰਢ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ) ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਗਰਮ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਦਾਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕਈ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ।ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਕੂਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ।ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਸੰਤੋਖ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ, ਪਰ ਵਰਤਣਯੋਗ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦਾ ਹੈ ।ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਈ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਦਦਗਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਦੂਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਆਤਮਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਨਮੋਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੁਸਕਾਨ ਸਾਡੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਸੱਚਾ ਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰੂਹ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਵੀ ਹੈ ।ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗਰੀਬ ਇਸ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਤਰਸਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮਜਬੂਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਦਦਗਾਰੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦਰਾਸ਼ਪੂਰਨ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਦੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਆਓ ਅਸੀਂ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਗਰਮ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਠੰਢ ਨਾਲ ਨਾ ਲੜੇ ।ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਵੀ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਅੰਨਦਾਤਾ ਖੇਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਕਿਉਂ ?

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਖੇਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ? ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅੱਜ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਮੁਲਕ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਉੱਤਰਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦਾ ਭਾਵ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਸਰਕਾਰੇ ਦਰਬਾਰੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰੋਸ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਕੁੱਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਐਮਐਸਪੀ ਤੇ ਨਾ ਵਿਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ ’ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੋਰਚੇ ਪੱਕੇ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਐਮਐਸਪੀ ’ਤੇ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ ਮਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਐਮਐਸਪੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਹਾਲੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਫ਼ਸਲਾਂ ’ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਹੁਤੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ’ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰਨ ਕਣਕ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਹੀ ਬੀਜਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਾ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਾਈਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਝਾੜ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਸਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਉੱਪਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਕਿਸੇ ’ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਾਅਵੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ 24 ਦੇ ਕਰੀਬ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਏਨੀਆਂ ਹੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਦੇਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ’ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਕਿਉਂ ਹਨ ? ਮੂੰਗੀ, ਬਾਜਰਾ, ਜਵਾਰ, ਕਪਾਹ, ਮੱਕੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਫ਼ਸਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਗੰਨਾ ਆਦਿ ’ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਦੇਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਐਮਐਸਪੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਲੂ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ’ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ 95698 20314

ਨੂੰ ਐਮਐਸਪੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਹਰ ਸੀਜ਼ਨ ਹੀ ਮੂੰਗੀ, ਮਿਰਚਾਂ, ਗੋਭੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ’ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੁੱਝ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁੱਲ ਮਿਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਹੁਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਟਰ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਅ 150 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਹ ਫ਼ਸਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲੋਂ 15 ਤੋਂ 20 ਰੁਪਏ ਖ਼ਰੀਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗੋਭੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ 16 ਤੋਂ 17 ਰੁਪਏ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਰੀਦਿਆਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 60 ਤੋਂ 70 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਈ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੰਨਾ ਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਭਾਅ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਪਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚੋਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਆਲੂ ਉਹਨੂੰ 4 ਤੋਂ 5 ਰੁਪਏ ਵੇਚਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਭਾਅ 35 ਤੋਂ 40 ਰੁਪਏ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਹੋ ਰਹੀ ਲੁੱਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁੱਝ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨ ਸਿੱਧਾ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਾਂਗ ਪੂਰਾ ਪਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦਾ ਸੂਚਕ ਵੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀਂ ਮੰਡੀ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਪੱਖੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਪੂਰੀ ਫ਼ਸਲ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਐਲਾਨੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ’ਤੇ ਹੀ ਖ਼ਰੀਦੇ।

ਸਮਾਜ ਲਈ ‘ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ’ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ‘ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਸੁਰੱਖਿਆ’ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ’ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਵੱਲ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਲਈ 1966 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਣਕ ਅਤੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐੱਮਐੱਸਪੀ) ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਨਾਲ ਅਨਾਜ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਫ਼ਸਲੀ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਧਨਾਢ ਇਜਾਰੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਵੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਧਨਾਢ ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਖੁੱਲ੍ਹੀਂ ਮੰਡੀ ਹਵਾਲੇ ਛੱਡਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤੀ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ-ਵਪਾਰਕ ਪੱਖ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ 6 ਫ਼ਸਲਾਂ ’ਤੇ ਐਮ ਐਸ ਪੀ ਵਧਾਉਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੈਬਨਿਟ ਕਮੇਟੀ (ਸੀਸੀਈਏ) ਨੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸੀਜ਼ਨ 2025-26 ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਾੜੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐੱਮਐੱਸਪੀ) ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸੀਜ਼ਨ 2025-26 ਲਈ ਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਭਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਤੋਰੀਆ ਅਤੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਲਈ 300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਲ (ਮਸਰ) ਲਈ 275 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਧੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੋਲੇ, ਕਣਕ, ਕਸੁੰਭੜਾ ਅਤੇ ਜੌਂ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 210 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ, 150 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ, 140 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਅਤੇ 130 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਾਅਵੇ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਹਾੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਭਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ, ਸਰਕਾਰ ਏਨਾ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੂੰ ਐਮਐਸਪੀ ’ਤੇ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੀਆਂ ਬੀਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਜਿੰਨਾ ਦੀ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਲੁੱਟ ਬੰਦ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਹੋਰ ਨਾ ਵਰਗਾਂ ਵਾਂਗ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂ ਸਕਣ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦਾ ਸਹੀ ਭਾਅ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਡੁੱਬਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਅੰਨਦਾਤਾ ’ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ, ਉਹ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਕਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬੇਹੱਦ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ’ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਤਰਸ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

(ਇਸ ਸਾਲ)

ਨਾ ਪੈਸੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਵਹਾਉਣੇ,
ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਨਾ ਕੱਪੜੇ ਪੜ੍ਹਵਾਉਣੇ,
ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਸਾਦੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣੇ,
ਸਭ ਵੰਡਕੇ ਆਪਾਂ ਖਾਮਾਂਗੇ,
ਇਸ ਸਾਲ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ,
ਕੁਝ ਆਪਾਂ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਮਾਂਗੇ੍

ਛੱਡੀਏ ਆਪਾਂ ਮੋੜਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹਨਾਂ,
ਛੋਟੀ-ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਲੜਨਾ,
ਅਧਿਆਪਕ ਤਾਂ ਰੱਬ ਵਾਂਗੂ ਪੂਜਣੇ,
ਜਿੱਥੇ ਮਿਲੇ ਗੋਡੀਂ ਹੱਥ ਲਾਮਾਂਗੇ,
ਇਸ ਸਾਲ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ,
ਕੁਝ ਆਪਾਂ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਮਾਂਗੇ੍

ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਠੱਗੀ ਠੋਰੀ,
ਮੂੰਹ ਤੇ ਗੱਲ ਕਹੀਏ ਕੋਰੀ,
ਜ਼ਹਿਰ ਭਾਮੇਂ ਖਾਣਾ ਪੇਜੇ,
ਨਾ ਖਾਰ ਆਪਾਂ ਖਾਮਾਂਗੇ,
ਇਸ ਸਾਲ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ,
ਕੁੱਝ ਆਪਾਂ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਮਾਂਗੇ੍

ਚੇਤਨ ਬਿਰਧਨੋ
9417558971

ਨਵਾਂ ਸਾਲ - ਨਵੇਂ ਸੰਕਲਪ

ਚੜ੍ਹਿ ਆ ਹੈ ਅੱਜ ਸਾਲ ਨਵਾਂ,
ਜੋ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੇ ਪੱਚੀ।
ਚੌਵੀ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਜਾਣਾ,
ਗੱਲ ਹੈ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚੀ।
ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਸਾਂ ਨੇ,
ਨਵੇਂ ਸੰਕਲਪ ਬਣਾਉਣੇ।
ਸਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ,
ਤੇ ਬੁਰਜ ਬਦੀ ਦੇ ਢਾਹੁਣੇ।
ਸਹਿਜ ਨਿਰੰਤਰ ਤੋਰ ਨੂੰ ਆਪਾਂ,
ਜੀਵਨ-ਲਕਸ਼ ਬਣਾਈਏ।
ਵਿੱਚ-ਵਿਚਾਲੇ ਰੁਕੀਏ ਨਾ,
ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵਧਦੇ ਜਾਈਏ।
ਸੱਚ ਦਾ ਰਸਤਾ ਔਖਾ ਭਾਵੇਂ,
ਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਚੰਗਾ।
ਸਿਦਕ-ਈਮਾਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹੋਵੇ,
ਉਹ ਹੈ ਅਸਲੀ ਬੰਦਾ।
ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਚਾਈਏ,
ਧਰਤੀ-ਪੌਣ ਤੇ ਪਾਣੀ।
ਨੇਕੀ ਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖੀਏ,
ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਰਹੂ ਕਹਾਣੀ।

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
9417692015.

ਸਾਲ ਨਵਾਂ/ਕਵਿਤਾ

ਅਮੀਰ-ਗਰੀਬ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ ਘਟਾਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ,
ਹਰ ਘਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ।
ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬਥੇਰਾ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਹੈ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ,
ਇਸ ਚੰਦਰੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ।
ਧਰਮਾਂ ਤੇ ਜ਼ਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜੋ ਲੜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ।
ਆਪਣੇ ਤੇ ਹੀ ਕਰੋੜਾਂ ਖਰਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ,
ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਦਿਖਾਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ।
ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਰੁਲੀ ਹੈ,
ਹੁਣ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ।
ਜਿਹੜੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਟਿੱਚ ਸਮਝਦੇ ਨੇ,
ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅਕਲ ਦੇ ਦੀਪ ਜਗਾਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ।
ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੋ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ।
ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ।
'ਮਾਨ'ਸੁਸਤੀ ਨਾ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇਵੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ,
ਸਭ ਦੀ ਸੁਸਤੀ ਦੂਰ ਭਜਾਏ ਸਾਲ ਨਵਾਂ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ 9915803554

ਛੇ ਪੋਹ ਵਰਗੀ ਚੰਦਰੀ ਰਾਤ

ਛੇ ਪੋਹ ਵਰਗੀ ਚੰਦਰੀ ਹੋਣੀ ਨਹੀਂ ਰਾਤ ਕੋਈ
ਮੈਂ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਦਾਦੀ ਜੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸੀ ਬਾਤ ਕੋਈ
ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਆਪੇ ਜਾਣ ਲਿਆ
ਗੁਰਾਂ ਵੱਡਿਆਂ ਵੱਡਿਆ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਕਿਵੇਂ
ਉਸ ਪਰਵਿਦਗਾਰ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨ ਕੇ ਮਾਣ ਲਿਆ
ਧੰਨ ਤੇਰੀ ਸਿੱਖੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵਾਰੇ ਵਾਰੇ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ
ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸੌ ਸੌ ਵਾਰੀ ਸ਼ੀਸ਼ ਝੁਕਾਵਾਂ ਮੈਂ,,,
ਘੇਰਾ ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘ ਲਿਖ ਆਏ ਬੇਦਾਵਾ
ਸਿਦਕ ਨਾ ਡੋਲਿਆ ਮੁੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌੜਾ ਵੀ ਨਾ ਫ਼ੁਰਮਾਇਆ
ਪਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ ਨਦੀ ਸਰਸੇ ਦੇ ਕੰਢੇ
ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ
ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਗੁਰਾਂ ਨਾਲ ਗਏ ਭਾਈ ਭਾਈਆਂ ਨਾਲ ?ਂ ਵੰਡੇ
ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਾਂ ਚਰਨ ਟਿਕਾਏ ਮਿੱਟੀ ਚੁੱਕ ਮੱਥੇ ਲਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਧੰਨ ਤੇਰੀ ਸਿੱਖੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵਾਰੇ ਵਾਰੇ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ
ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸੌ ਸੌ ਵਾਰੀ ਸ਼ੀਸ਼ ਝੁਕਾਵਾਂ ਮੈਂ,,,
ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪੈ ਗਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ
ਦੋ ਗੁਰਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਮਾਤਾ ਨਾਲ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾਂ
ਚੰਦ ਮੋਹਰਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਗੰਗੂ ਚੰਦਰੇ ਨੇ ਕਹਿਰ ਕਮਾਇਆ
ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾਂ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਂ ਨੂੰ ਫੜਾਇਆ
ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਲਾਹਨਤਾਂ ਗੰਗੂ ਲਾਹਨਤੀ ਨੂੰ ਪਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਧੰਨ ਤੇਰੀ ਸਿੱਖੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵਾਰੇ ਵਾਰੇ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ
ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸੌ ਸੌ ਵਾਰੀ ਸ਼ੀਸ਼ ਝੁਕਾਵਾਂ ਮੈਂ,,,
ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਤੇ ਕਦੇ ਸਰਹੰਦ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਾਂ
ਦੋ ਦੋ ਕਰ ਲਾਲ ਸੁੱਤੇ ਕਾਹਤੋਂ ਸੰਧੂਆਂ ਵੱਟ ਲਈਆਂ ਚੁੱਪਾਂ
ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਮਹਿਰੇ ਦਾ ਹਰ ਥਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਊ
ਜੀਹਨੇ ਭੁੱਖੇ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਬਲਤੇਜ ਫ਼ ?ਕਰ ਹੋਊ
ਇਹ ਜਨਮ ਗੁਰੂ ਲੇਖੇ ਲੱਗੇ ਮੇਰਾ ਭਾਵੇਂ ਲੱਖ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਧੰਨ ਤੇਰੀ ਸਿੱਖੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵਾਰੇ ਵਾਰੇ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ
ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸੌ ਸੌ ਵਾਰੀ ਸ਼ੀਸ਼ ਝੁਕਾਵਾਂ ਮੈਂ,,,

ਬਲਤੇਜ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
9465818158

ਗਾਥਾ

'ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਮੁਮਤਾਜ'
ਜਦ 'ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ' ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ,
ਦਿੱਤਾ 'ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ' ਦੇ 'ਕਿਲੇ' ਪਹੁੰਚਾ।
ਜੋ ਮੁਰੀਦ ਸੀ 'ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ' ਦਾ,
ਜਿਸਦਾ 'ਗੁਰੂ' ਨਾਲ ਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਅਥਾਹ।
ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਸੂਹੀਏ ਨੇ ਮੁਖ਼ਬਰੀ,
ਲਿਆ 'ਕਿਲੇ' ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ।
'ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ' ਨੇ ਧੀ 'ਮੁਮਤਾਜ' ਨੂੰ
'ਸਿੰਘ' ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਾ।
ਇਕ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਬਿਠਾਕੇ
ਦਿੱਤਾ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੰਡਾ ਲਵਾ।
ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਰਾ 'ਕਿਲ੍ਹਾ' ਫਰੋਲਤਾ,
ਕਿਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲ ? ?ਆ।
ਇਕ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ,
'ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ' ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਬੁਲਾਅ।
ਫਿਰ 'ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ' ਨੇ ਦੱਸਿਆ,
ਤੁਸੀਂ ਵੇਖ ਲਓ ਭਾਵੇਂ ਜਾ।
ਇਥੇ ਮੇਰੀ 'ਧੀ' ਅਤੇ 'ਦਾਮਾਦ' ਹੈ,
ਉਹ ਰਹੇ ਨੇ ਆਰਾਮ ਫ਼ਰਮਾ।
ਕਰ ਯਕੀਨ 'ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ' ਤੇ,
ਫਿਰ ਹੋਈ ਪੁਲਿਸ ਵਿਦਾ।
'ਮੁਮਤਾਜ' ਦੇ ਬੋਲ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪੈ ਗਏ,
ਉਹਨੇ ਮਨ ਵਿਚ ਧਾਰ ਲਿਆ।
ਮੰਨ ਲਿਆ 'ਪਤੀ' ਬੱਚਿਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ,
ਕਹਿੰਦੀ ÷ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣਾ ਹੋਰ ਨਿਕਾਹ।÷
ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਿਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ,
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਰ ਗਿਆ।
ਇਕ ਦਿਨ ਘਰੇ 'ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ' ਨੇ,
ਮੁਮਤਾਜ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕਰੀ ਸਲਾਹ।
'ਮੁਮਤਾਜ' ਨੇ ਝੱਟ 'ਪਿਤਾ' ਨੂੰ ਆਖਿਆ,
ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣਾ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ।
ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲ ਗ ?ਏ ਉਦੋਂ ਕੀ ਸੀ ਆਖਿਆ ?
ਦਿੱਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾ।
ਹੁਣ ਮੈਂ ਏਦਾਂ ਹੀ ਉਮਰ ਗੁਜਾਰਨੀ,
ਇਹ ਜਿੰਦਗੀ ਉਸਦੇ ਦਿੱਤੀ ਲੇਖੇ ਲਾ।
'ਮੁਮਤਾਜ' ਪੱਕੀ ਰਹੀ ਸਿਦਕ ਦੀ,
ਜੋ ਗਈ ਆਪਣੇ ਬੋਲ ਪੁਗਾ।
ਲੋਕੀ ਉਸਦੀ ਯਾਦਗਾਰ 'ਤੇ ਜਾਕੇ,
ਮੇਜਰ ਰਹੇ ਨੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਅ
ਲੋਕ ਰਹੇ ਨੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਅ...।

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੁਢਲਾਡਾ
94176 42327

.ਗਜ਼ਲ

ਗੱਲਾਂ ਮੂੰਹੋਂ ਕੱਢ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਫਿਰ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਛੱਡ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਫ਼ਸਲਾਂ ਜੇਕਰ ਪੱਕ ਜਾਵਣ ਤਾਂ,
ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਫਿਰ ਵੱਢ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਕੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ,
ਕੁੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਂਝਾ,
ਪੈਲੀ ਦੀ ਇਕ ਵੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਸਜਣਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ,
ਸੀਨੇ ਉਤੇ ਫੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਟੁੱਟੇ ਤਾਰੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛੀ,
ਰਾਤਾਂ ਕਿੱਦਾਂ ਕੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਵਾਂਗ ਸਪੋਲੀਏ ਵਲ-ਛਲ ਖਾਵਣ,
ਖ਼ਸ਼ਬੂਆਂ ਫਿਰ ਝੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਬਾਲਮ ਚੁਗਲੀਆਂ ਜਦ ਵੀ ਹੋਵਣ,
ਛੱਜ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਛੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉਂਕਾਰ ਨਗਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ
ਮੋ. 98156-25409

ਜੋ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ/.ਗਜ਼ਲ

ਜੋ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਰਾਹਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਚੱਟਾਨ ਬਣ ਕੇ,
ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗਾ ਮਿਲਾ ਤੂਫਾਨ ਬਣ ਕੇ।
ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਬੋਆਂ ਦੇ ਉਹ ਥਾਂ ਭਰ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਗਿਆ ਮੈਂ,
ਨਾ ਗਿਆ ਮੈਂ ਜਿੱਥੇ, ਉਹ ਥਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਬਣ ਕੇ।
ਸਾਮ ?ਹਣੇ ਮੇਰੇ ਨਹੀਂ ਚਲਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੀ ਯਾਰੋ,
ਜਿਹੜੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੜੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਬਣ ਕੇ।
ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਉਹ,
ਠੱਗ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਠਾ ਏ ਧਨਵਾਨ ਬਣ ਕੇ।
ਹੱਕ ਆਪਣੇ ਦੀ ਕਰੋ ਵਰਤੋਂ ਸਮਝ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਰੋ,
ਦੇਸ਼ ਖਾਊ,ਚੋਰ ਜੇ ਕਰ ਬਹਿ ਗਿਆ ਪਰਧਾਨ ਬਣ ਕੇ।
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵੰਡ ਕਾਣੀ ਖਤਮ ਹੋਣੀ,
ਜਦ ਹਰਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵੀ ਖੜ੍ਹ ਜਾਏਗਾ ਬਲਵਾਨ ਬਣ ਕੇ।
ਆਪਾ ਲੱਭੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਸ਼ਿਅਰ ਜੇ ਕਰ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹੇਂਗਾ ਮੇਰੇ, 'ਮਹਿੰਦਰ ਮਾਨ' ਬਣ ਕੇ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ 9915803554

ਕਬੂਲਨਾਮਾ

ਸੁਖਬੀਰ 'ਬਾਦਲ' ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ,
ਅਜੇ ਬੜੇ ਹੀ ਰੰਗ ਦਿਖਾਏਗਾ।
'ਜਥੇਦਾਰਾਂ' ਦੀ ਹੈ ਜ਼ੁਰਅਤ ਕਿੰਨੀ
ਉਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਏਗਾ।
ਸੱਚ ਝੂਠ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਹਾਮੀ,
ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਲਾਹੇਗਾ।
'ਮੇਜਰ' ਲਿਖੇ ਜਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ,
ਕੌਣ ਕਿਸ ਥਾਂ ਨਾਮ ਲਿਖਾਏਗਾ।

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੁਢਲਾਡਾ
94176 42327

ਵਜ਼ੀਦ ਖਾਂ ਦੀ ਹਾਰ

ਈਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਾਲਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ,
ਅੱਜ ਹੋ ਗਈ ਹਾਰ ਯਾਰੋ ਸੂਬੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੀ।
ਜ਼ੁਲਮ ਉਦੋਂ ਕਰੇ ਵੈਰੀ, ਜਦੋਂ ਗੱਲ, ਮੁੱਕ ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ।
ਬੱਚੇ ਰਹੇ ਜਿੱਤਦੇ, ਡੋਲੇ ਨਹੀਂ ਉਹ,
ਪੱਕੇ ਸੀ ਇਰਾਦੇ ਫਿਰ ਮੌਤ ਕਿਵੇਂ ਮਾਰਦੀ।
ਜਿਉਂਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ, ਮਰਿਆ ਵਜੀਦ ਖਾਨ,
ਵੇਖੀ ਜਦ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਉੱਥੇ ਹਾਰ ਦੀ।
ਅਖੀਰ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਰ ਦਿਓ ਕਤਲ,
ਘੜੀ ਹੁਣ ਮੁੱਕੀ ਸਾਡੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਦੀ।
ਲਾਲ ਛੱਡਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਬਾਹਾਂ ਕਰ ਉੱਚੀਆਂ,
ਲਾਜ ਰੱਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਬੰਨ੍ਹੀ ਦਸਤਾਰ ਦੀ।
ਅੰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਦੋਵੇਂ ਲਾਲ ,ਪੱਤੋ,
ਹੋਰ ਪੱਕੀ ਨੀਂਹ ਕਰ ਗਏ ਸਿੱਖੀ ਦੀ, ਦੀਵਾਰ ਦੀ।
ਹਰਪ੍ਰੀਤ, ਕੌਮਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿਰ ਜਿਉਂਦੀਆਂ,
ਜੋ ਭੁੱਲ ਜਾਣ ਉਹਨਾਂ ਤਾਂਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੁਰਕਾਰ ਦੀ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

ਖੌਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਸਾਂ

ਮੈ ਬੜਾ ਸੋਚਦਾ ਸਾਂ
ਖੌਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਸਾਂ
ਮੈ ਬੜਾ ਨੋਚਦਾ ਸਾਂ
ਖੌਰੇ ਕੀ ਨੋਚਦਾ ਸਾਂ

ਜਿੰਦ ਬੋਝਾ ਕੱਟੀ ਏ
ਹੱਥਾਂ ਤਾਈ ਫੱਟੀ ਏ
ਮੈ ਬੜਾ ਪੋਚਦਾ ਸਾਂ
ਖੌਰੇ ਕੀ ਪੋਚਦਾ ਸਾਂ

ਅੰਬਰ ਤੇ ਟੱਟੇ ਤਾਰੇ
ਚੰਨ ਨੇੜੇ ਬੈਠੇ ਸਾਰੇ
ਮੈਂ ਬੜਾ ਬੋਚਦਾ ਸਾਂ
ਖੌਰੇ ਕੀ ਬੋਚਦਾ ਸਾਂ

ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਚੰਦਨ ਤੂੰ ਖੋ ਸਕਦਾ
ਮੈ ਬੜਾ ਘੋਚਦਾ ਸਾਂ
ਖੌਰੇ ਕੀ ਘੋਚਦਾ ਸਾਂ

ਚੰਦਨ ਹਾਜੀਪੁਰੀਆ
pchauhan5572@gmail.com

.ਗਜ਼ਲ

ਸੁਣੀ ਜਾਣੀ ਨਹੀਂ
ਮੈਥੋਂ ਤੇਰੀ ਹਾਂ ਵੀ ਤੇ ਨਾਂਹ ਵੀ
ਬੋਲ ਦੇ ਕਰ ਹਿੰਮਤ ਬਥੇਰੀ ਹਾਂ
ਵੀ ਤੇ ਨਾਂਹ ਵੀ
ਬੜਾ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦਿਲ
ਇਹਨੂੰ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ
ਪਾਗ਼ਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਏ
ਹਾਂ ਵੀ ਤੇ ਨਾਂਹ ਵੀ
ਤਾਂਘ ਏ, ਬੜੀ ਆਸ ਏ,
ਬੜਾ ਜਜ਼ਬਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਏ,
ਪਲ ਵਿਚ ਦੇਊ ਢਾਹ
ਢੇਰੀ ਹਾਂ ਵੀ ਤੇ ਨਾਂਹ ਵੀ
ਸ਼ਾਂਤ ਹਾਂ, ਟਿਕਿਆ ਹਾਂ,
ਬਿਲਕੁਲ ਭਟਕਣ ਮੁਕਤ ਹਾਂ,
ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਲੈ ਆਊ ਹਨੇਰੀ ਹਾਂ
ਵੀ ਤੇ ਨਾਂਹ ਵੀ

-ਡਾ. ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
9878883680

ਕਾਸ

ਮੁਰਦੇ ਬੋਲਦੇ ਹੁੰਦੇ
ਦੁੱਖ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਫੋਲਦੇ ਹੁੰਦੇ
ਕੋਈ ਪੀੜ ਦਿਲਾਂ ਚ ਨਾ ਹੁੰਦੀ
ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਰੱਜ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ
ਰੋਣਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਮੈਂ ਵੀ
ਗੱਲ ਮਾਂ ਨਾਲ ਰੱਜ ਰੱਜ ਕੇ ਕਰਦੀਂ
ਹੁਣ ਉੱਤੋਂ ਉੱਤੋਂ ਹੱਸਦੀ ਆ
ਦੁੱਖ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਦੀਆਂ
ਮਾਂ ਨਿਤ ਚੇਤੇ ਤੈਨੂੰ ਕਰਦੀ ਆ
ਬੈਠ ਕੱਲੀ ਹੌਕੇ ਭਰਦੀ ਆ
ਕਿਤੋਂ ਆਜਾ ਬਣ ਕੇ ਹਵਾ ਦਾ ਬੁੱਲਾ

ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗੁਰਨਾ

ਗਜ਼ਲ

ਕੀ ਲਿਖਾਂ ਮੈ ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ
ਤੂੰ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਸਜਾਇਆ ਏ,
ਕੀ ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕਲਮ ਲ਼ਿਖੇਗੀ ,
ਤੇਰੀਆ ਦਿੱਤੀਆ ਦੁਵਾਵਾਂ
ਸਿਰ ਤੇ ਹੀ ਚੱਲਦੀ ਏ,
ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਇਹ ਕਲਮ ਸ਼ਾਹੀ
ਤੋ ਬਿੰਨਾ ਬੇਰੰਗ ਏ,
ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਮਾਂ ਬਿੰਨਾ ਹੀ
ਜਿੰਦਗੀ ਬੇਰੰਗ ਏ,
ਕੀ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰੇਗੀ ਕਲਮ ਤੇਰੀਆਂ
ਇਹ ਪੰਨੇ ਮੁੱਕ ਜਾਣੇ ਨੇ।
ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਕਰਜ ਨੀ ਦੇ ਸਕਦਾ।
ਇਹ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸ਼ਫਰ ਮੁੱਕ ਜਾਣੇ ਨੇ,
ਕੀ ਸ਼ਿਫਤਾਂ ਲਿਖੇਗੀ ਕਲਮ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ,
ਗੁਰੀ ਤੇਰੇ ਲਫਜ ਮੁੱਕ ਜਾਣੇ ਨੇ ,
ਸੇਵਾ ਕਰਲੋ ਲੋਕੋ ਉਏ ,
ਇਹ ਮਾਪੇ ਜੱਗ ਤੋ ਤੁਰ ਜਾਣੇ ਨੇ !!!!

ਗੁਰਪਿੰਦਰ ਆਦੀਵਾਲ ਸ਼ੇਖਪੁਰਾ
7657902005

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 285

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

03 JAN TO 09 JAN , 2024

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.
Promote your business with TalkShow
We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instragram
LinkedIn
Tiktok

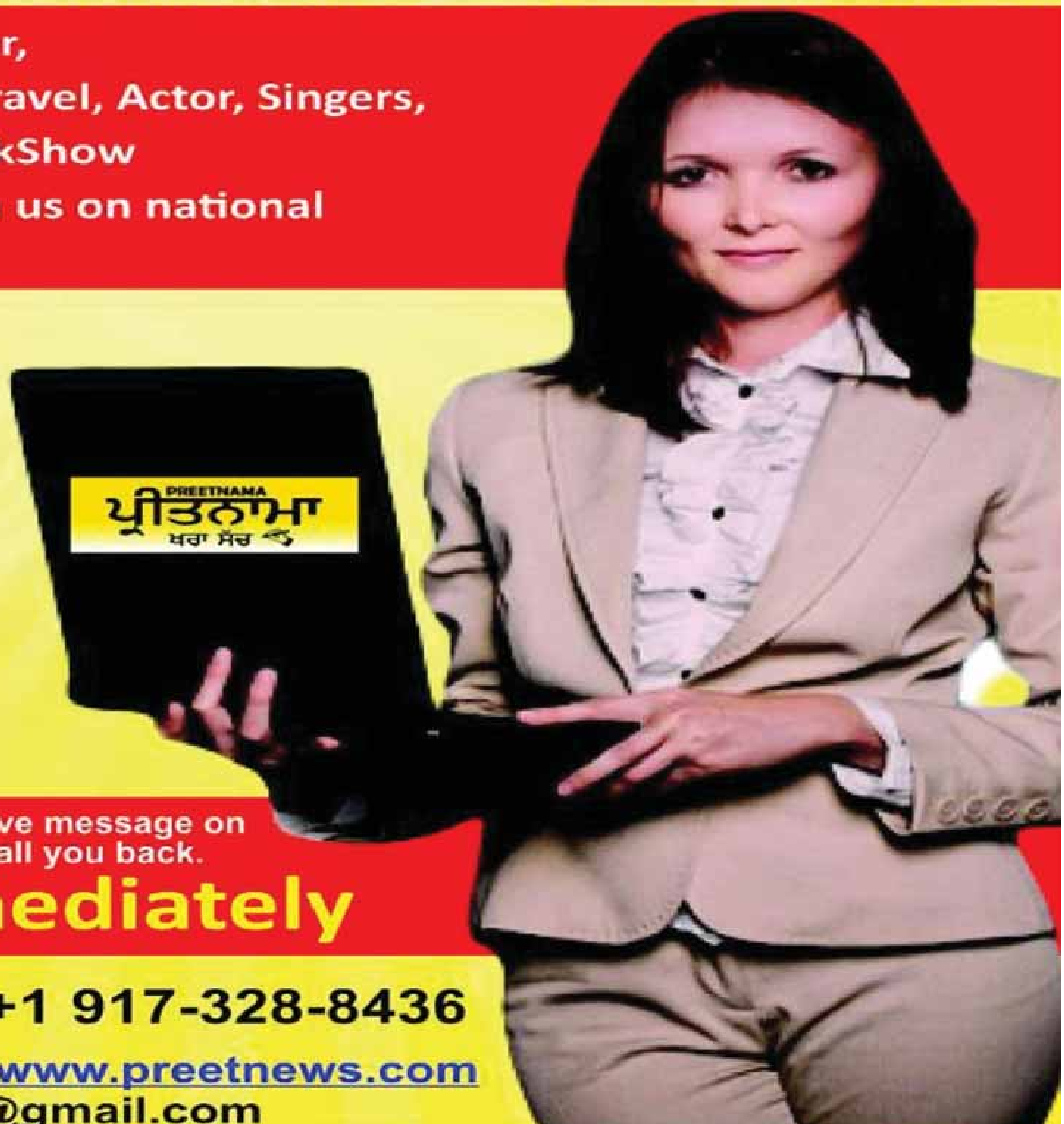

No ned to go anywhere, Just leave message on WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180,+1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com
Email- preetnamausa@gmail.com